

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

วริยา ศรีจรรยา

20 ส.ค. 2560

TH 0025503
369488

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2558

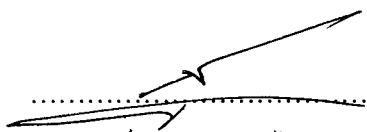
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

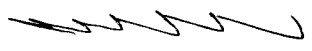
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ วริยา ศรีจรียา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....*อ. สติคุณ*.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์เอกลักษณ์ ณีถฤทธิ)

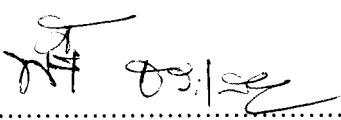
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..........ประธาน
(อาจารย์ ดร. กิจจุเชต ไกรวาส)

..........กรรมการ
(อาจารย์พรเทพ นามกร)

.....*อ. สติคุณ*.....กรรมการ
(อาจารย์เอกลักษณ์ ณีถฤทธิ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธ์ิช ธารเสนา)

วันที่...9...เดือน.....เมษายน.....พ.ศ....2558.....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ฉบับนี้ ผู้วิจัยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์
ในการพัฒนาและการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ซึ่งงานนิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ
อาจารย์เอกลักษณ์ ณ์ทฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งให้คำปรึกษาแนะนำจึงทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงาน
นิพนธ์ต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ดร.กิจฐเขต ไกรวาส, อาจารย์เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ ผู้ชี้แนะแนวทาง
ในการแก้ไขและปรับปรุงปัญหาพิเศษของผู้วิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอขอบพระคุณอาจารย์เป็น
อย่างยิ่ง และการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากขาดความอนุเคราะห์จากนายกำพล วงศ์ทรายทอง
นายกเทศมนตรีตำบลบางทราย นางสุนีย์พันธ์ ดุลยวิจารณ์ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ
ผู้ให้ข้อมูลของเทศบาลบางทรายและผู้ชี้แนะในการทำงานนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
เป็นอย่างมาก รวมไปถึงประชาชนเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ที่ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุน
ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา ด้านการเงิน ซึ่งให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด
และความสำเร็จของงานนิพนธ์เล่มนี้ ขอขอบพระคุณจากใจจริง

วริษา ศรีจริยา

54930531: สาขาวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของประชาชน/ หลักธรรมาภิบาล

วริยา ศรีจิริยา: ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี (PUBLIC OPINION TOWARD THE ADMINISTRATION BASED ON PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF BANG SAI SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ เอกลักษณ์ ณ์ทฤทธิ, รป.ม. 92 หน้า. ปี พ.ศ. 2557.

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่า (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับ มากและค่อนข้างเหมาะสมมากตามลำดับ ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า ถัดไป คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม เป็นลำดับสุดท้าย และผลการเปรียบเทียบความความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

54930531: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A.

(GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PUBLIC OPINION/ PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE

WIRIYA SRIJARIYA: PUBLIC OPINION TOWARD THE ADMINISTRATION
BASED ON PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF BANG SAI SUB-DISTRICT
MUNICIPALITY, CHON BURI PROVINCE. ADVISOR: EKALUK NATTARIT, M.P.A., 92 P.
2014.

The purposes of this study were to examine public opinion toward the administration based on the principles of good governance of Bang Sai Sub-district Municipality, Chon Buri Province and to compare their opinion as classified by gender, age, marital status, occupation, income, and educational level. The subjects participating in this study were 364 people. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The statistical test used to analyze the collected data was descriptive statistics, including frequency, percentage, means, and standard deviation. Also, the inferential statistical tests, including t-test, one-way ANOVA were used to analyze the data. To compare the differences of means between pairs, LSD was operated.

The results of the study revealed that the level of public opinion toward the administration of Bang Sai Sub-district Municipality based on the principles of good governance was found at a high level. When considering each aspect, it was shown that the principle of accountability was rated at a high level, followed by the principles of effectiveness, participation, ethics, transparency, and rules of law, respectively. Based on the results from the comparison, it was shown that no differences were found in the opinion toward the administration of Bang Sai Sub-district Municipality based on the principles of good governance among the subjects with different gender, age, marital status, occupation, income, and educational level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล.....	25
แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางทราย.....	33
ข้อมูลทั่วไปและโครงสร้างของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เกณฑ์การแปลผล.....	59
4 ผลการวิจัย.....	60
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	62
ตอนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	70
ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	73
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผลการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	92

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลบางทราย..... 42
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้านของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี..... 56
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปีจี้ยส่วนบุคคล..... 60
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักนิติธรรม..... 62
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักคุณธรรม..... 63
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความโปร่งใส..... 64
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม..... 65
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ..... 67
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า..... 68
10	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ในปีจี้ยภาพรวมด้านต่าง ๆ..... 69
11	การเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี..... 70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	การเปรียบเทียบประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	71
13	การเปรียบเทียบประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	71
14	การเปรียบเทียบประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	72
15	การเปรียบเทียบประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	72
16	การเปรียบเทียบประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี.....	73
17	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็น.....	9

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันหลักแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งได้นำแนวคิด ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การ โดยนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับใช้ในการบริหารงานสู่ประชาชน โดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน การลด การควบคุม ให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย นอกจากนี้จะต้องกำหนดบทบาท ของตนเองอย่างชัดเจนแล้ว ต้องมีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบต่อแนวทางการใช้อำนาจในการดำเนินงาน การใช้หลักนิติธรรมในการดำเนินงานหรือสร้างกรอบในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงาน สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไปที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไป อย่างถูกต้องเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎกติกา มารยาท ในการบริหารงาน การส่งเสริมให้เกิดการสร้างธรรมาภิบาลนั้น มาจากความร่วมมือของสถาบัน ทั้งภาครัฐภาคเอกชน และประชาสังคมบทบาทของรัฐที่สำคัญ คือ รัฐเป็นผู้มีบทบาทในการวางรากฐานและรักษา กฎระเบียบต่าง ๆ การสร้างธรรมาภิบาลของรัฐนั้น จำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการภาครัฐที่มี ประสิทธิภาพ มีภาระรับผิดชอบภายใต้กฎหมายและนโยบายที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งจุดมุ่งหมาย ในการสร้างธรรมาภิบาลของภาครัฐนั้น จะต้องพยายามปฏิรูปการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลัก เหตุผลและหน้าที่ มีระบบความรับผิดชอบด้านการเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้และให้มีความโปร่ง ในการปฏิบัติงาน ยกกระดับความชำนาญของภาครัฐให้มีความทันสมัย เป็นต้น (วรญา จตุพัฒน์รังสี, 2553, หน้า 4-5)

ช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่ามีกรร้องเรียนและตรวจพบการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเหตุให้การบริหารงานของหน่วยงานหลายแห่งขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหย่อนประสิทธิภาพ ไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายได้ และเมื่อสังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานในระดับท้องถิ่น จะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทํางานและปรับเปลี่ยนวิธีการทํางานใหม่ เพื่อให้สามารถบริหาร จัดการและให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รองรับ ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การใช้หลักธรรมาภิบาลจะทำให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือ องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม (โกวิท พวงงาม, 2550, หน้า 10)

เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทั่วไปเทศบาลตำบลมีฐานะเดิมเป็น สุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การจัดตั้งเทศบาลตำบลกระทำโดยประกาศ กระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลตำบลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและสภาเทศบาล ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 12 คน ที่ราษฎรในเขตเทศบาลเลือกตั้งมาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ นายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรเขตเทศบาล รวมทั้งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด สร้างและบำรุงถนนและท่าเรือ ดับเพลิงและกู้ภัย จัดการศึกษา ให้บริการสาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ และรักษาวัฒนธรรมอันดีในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการอื่น ๆ ได้ตามสมควร (โกวิท พวงงาม, 2550, หน้า 79)

จึงกล่าวได้ว่า เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญยิ่ง ในการบริหารงานพัฒนาในระดับตำบล เป็นองค์กรที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นหลักหรือเป็น แก่นนำที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในระดับตำบล ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้ตื่นตัวและร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่ปรากฏ ข้อเท็จจริงว่า ความสามารถในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลตามนโยบายรัฐบาลที่มุ่งหวังให้ เทศบาลตำบลเป็นองค์กรดำเนินงานพัฒนาในท้องถิ่นนั้น ประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป โดยยึดหลักธรรมมาภิบาล คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบการบริหารมี ความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อกำหนดแนวทางการ พัฒนาร่วมกัน นอกจากจะทำให้เทศบาลตำบลมีบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วมและมี ประสิทธิภาพแล้ว ยังสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กร สามารถนำไปสู่ความโปร่งใสในการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลและลดการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ผ่านมาลงได้ (สิริพัฒน์ ลาภจิตร, 2550, หน้า 23-24)

ทั้งนี้ เทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี เป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินงาน โดยตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นที่พึงของประชาชนให้มากที่สุด การที่เทศบาล ตำบลจะสามารถบริหารจัดการกิจการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น สิ่งที่ควรคำนึงถึง คือ การยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี หรือที่เรียกว่า หลักธรรมมาภิบาล การบริหารจัดการในท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล และสนับสนุนการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการสาธารณะตรงตามปัญหา ความต้องการของประชาชน

ทั้งนี้ เพื่อส่งผลให้เทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี สามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผล โดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามนัยข้างต้น เทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นขึ้น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา โดยสามารถบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และชอบธรรม (เทศบาลตำบลบางทราย, 2556)

คงจะเห็นว่า จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำไปวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารในด้านต่าง ๆ ภายในองค์กรให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่องค์กรบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

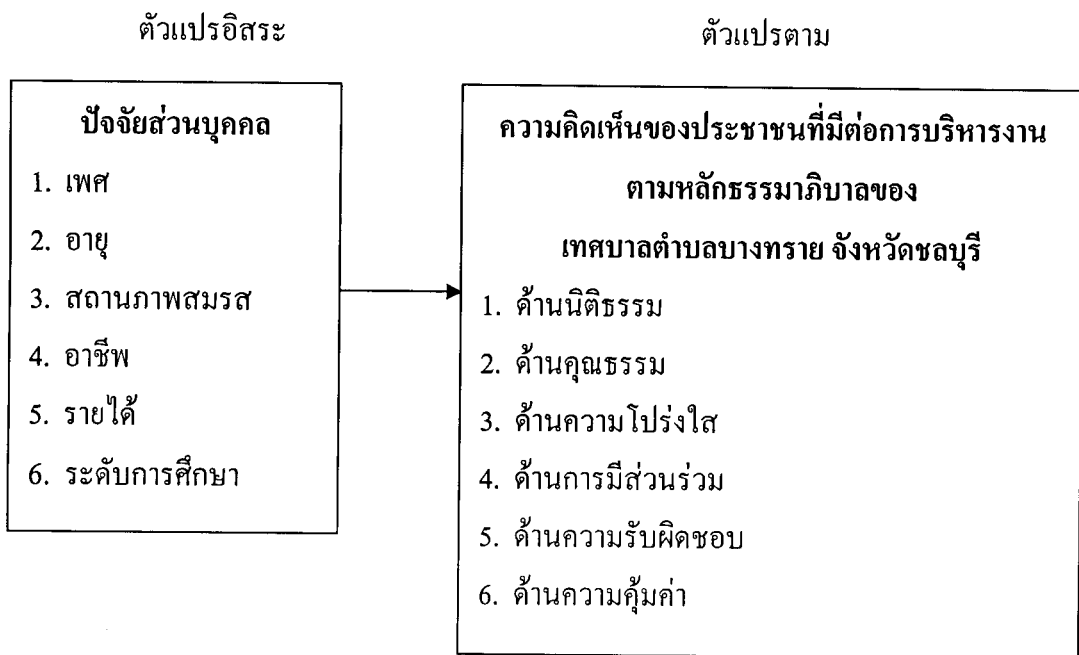
6. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 คือ หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า องค์ประกอบของธรรมาภิบาลนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกรอบเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่เรียกว่า สังคมที่ประกอบด้วยธรรม เป็นสังคมที่ใช้หลักธรรมาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ ฉะนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ จึงได้นำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น (Independent variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

2. ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ได้แก่ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ 6) ด้านความคุ้มค่า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี
2. ทราบถึงผลการเปรียบเทียบของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา
3. ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปปรับใช้และเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาองค์กรท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 คือ หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ซึ่งประกอบด้วย

หลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ 6) ด้านความคุ้มค่า

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครุฑเรือนในเขต เทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จำนวน 7,318 ครุฑเรือน (เทศบาลตำบลบางทราย, 2556)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 6 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

การบริหารงาน หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนปฏิบัติงาน ติดตาม และตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการพื้นฐาน 6 ประการ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

หลักนิติธรรม หมายถึง การที่เทศบาลตำบลปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และชุมชนยอมปฏิบัติตามกฎหมาย

หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักความถูกต้องให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้

หลักความโปร่งใส หมายถึง การที่เทศบาลตำบลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2539

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลตำบลหรือผู้บริหาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การประเมินผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน ได้แก่ การตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุลผล และกล้ายอมรับผลการกระทำ

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้างที่มุ่งให้เกิดการประหยัด มีการจัดลำดับขั้นการดำเนินงาน การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำเป็นแนวคิดทฤษฎี ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล
4. แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางทราย
5. ข้อมูลทั่วไปและ โครงสร้างของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

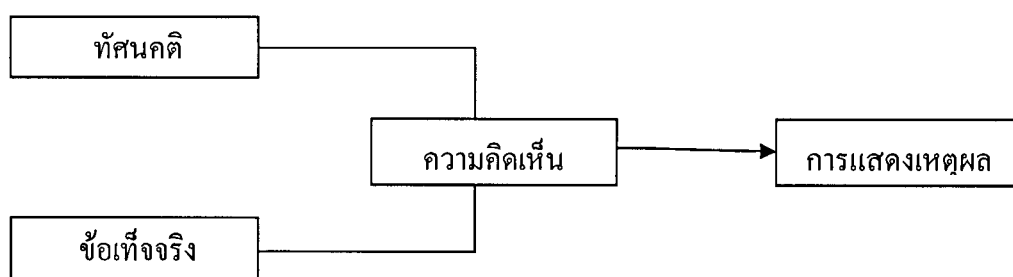
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้น อาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อ หรือความนิยมที่ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออกมา ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีคนเห็นเหมือนกันหรือต่างกันได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ ทบทวนเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ทั้งจากนักวิชาการไทยและต่างประเทศได้ให้ แนวความคิดไว้ดังนี้

ความหมายของความคิดเห็น

จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่า มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น ไว้หลายท่าน ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ, ทศนีย์ ชังเทศ, และสุรินทร์ เผ่ากวิน (2522, หน้า 103) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกซึ่งวิจารณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (Fact) ทศนคติ (Attitude) ของบุคคล ในขณะที่ทัศนคติจะเป็นการแสดงความรู้สึกทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นเป็นการอธิบาย เหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ อาจสรุปความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ดังนี้

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของความคิดเห็น

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความคิดเกิดจากการแปลข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ได้พบเห็นมา แต่ลักษณะการแปลข้อเท็จจริงนั้น ๆ ย่อมเป็นไปตามทัศนคติของบุคคล และเมื่อคนนั้นถูกถามว่าทำไมจึงทำอย่างนั้น เขาจะพยายามให้เหตุผลไปตามที่เขาคิด

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ “ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานที่ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกบ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”

พรมณี ช.เจนจิต (2528, หน้า 288) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรูสึกทั้งที่พอใจไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันออกไป”

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2532, หน้า 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งวิจารณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นมีลักษณะที่แคบกว่าทัศนคติ ในขณะที่ทัศนคติเป็นสิ่งที่แสดงภาพความรู้สึกทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ แต่ความคิดเห็นจะอธิบายเหตุผลเฉพาะ

จำลอง เงินดี (2534, หน้า 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคน แต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2534, หน้า 78) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่า เขามีความเชื่อหรือความรู้สึกอย่างไรนั้น เป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

สุโท เจริญสุข (2535, หน้า 53) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉย ๆ

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2538, หน้า 735-736) ได้กล่าวว่า ความเห็น (ทิฏฐิ) หมายรวมถึง ความเชื่อถือ ลัทธิตฤษฎี ความเข้าใจตามนัยเหตุผลข้อที่เข้ากับความเข้าใจของตน หลักการที่เห็นสมควร ข้อที่ถูกต้อง ข้อที่เชิดชูเอาไว้ ความใฝ่นิยม หรือที่ปัจจุบันเรียกว่า ค่านิยม รวมไปถึงอุดมการณ์ แนวทัศนะในการมองโลกและชีวิต ที่เรียกว่า โลกทัศน์และชีวทัศน์ต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติพื้นฐานที่สืบเนื่องจากการเก็บความเข้าใจ และความใฝ่นิยมเหล่านั้น ถ้าจะจัดเข้าเป็นพวก ๆ ก็คงมี 2 ระดับ คือ ความเห็น ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่า ดี ไม่ดี ควรจะเป็น เป็นต้น

โยธิน ศันสนบุตร และจุมพล พูลภัทรชีวิน (2539, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า “เป็นการแสดงออกทางถ้อยคำ (Verbal expression) เกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อถือ ความคิดเห็นดังกล่าว อาจประกอบด้วย องค์ประกอบทางอารมณ์หรือพฤติกรรมด้วยก็ได้”

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภิรมย์, ชวลิต ประภวานนท์ และสมศักดิ์ วาณิชยาภรณ์ (2541, หน้า 94) ได้ให้ความหมายว่า “ความคิดเห็น คือ การประเมินหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคน ๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง”

สุชา จันทน์เอม (2542) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนกับทัศนคติ คนเรามักจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

Freeman (1995) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะตอบสนองต่อบุคคล สถานการณ์ วัตถุ และความคิดเห็น โดยมีลักษณะที่คงที่แน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และมีรูปแบบการตอบสนองอย่างเดียวกัน

Good (2006) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) ไว้หลายความหมาย ได้แก่

1. ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนะที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวกว้าง ๆ ได้ว่า มีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้

2. ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

3. ความคิดเห็นสาธารณะ (Public opinion) หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวม ๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือข้อเท็จจริง

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยการพูดหรือเขียน ภายใต้พื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ซึ่งความคิดเห็นนั้น อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยเฉย ๆ หรือไม่เห็นด้วยก็ได้

ลักษณะของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรู้สึก การตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเห็นได้จากการที่นักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ความคิดเห็นมีลักษณะในทิศทาง 2 มิติ ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529) ได้กล่าวว่า “ลักษณะของความคิดเห็นจะเป็น 2 มิติ คล้าย ๆ กับวัตถุ ซึ่งเป็นมิติความกว้างและมิติความยาว ลักษณะของความคิดเห็นมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ทิศทางมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ดี ชอบหรือพึงพอใจ ส่วนทางลบก็เป็นไปทางตรงกันข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบ และไม่พึงพอใจ

2. ความเข้มข้น มีอยู่ 2 ขนาด คือ ความเข้มข้นมากและความเข้มข้นน้อย เช่น บางคนมีความรู้สึกชอบสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าทีไม่ด่ามาก ๆ ถ้าบุคคลมีความคิดเห็นที่มีความเข้มข้นมากจะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น”

นวม สงวนทรัพย์ (2535) ได้สรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความคิดเห็น คือ ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคิดเห็น คือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมองทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปัจเจกชน และสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งติดมาแต่กำเนิด หากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์

3. ความคิดเห็นทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลควรประพฤติหรือแสดงปฏิกิริยาในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกชน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ลักษณะความคิดเห็นจะแสดงออกมาต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในแง่บวกและลบ คือ ความรู้สึกที่ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมในสังคมนั้น ๆ ที่กระตุ้นให้แสดงความรู้สึกนึกคิดออกมา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

จำเรียง ภาวิจิตร (2536, หน้า 248-249) ได้กล่าวว่า สาธารณมติหรือมติมหาชน หมายถึงทัศนคติ ความรู้สึก และความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ เฉพาะกลุ่มเกี่ยวข้องกับประเด็นความสนใจหรือปัญหาประเด็นใดประเด็นหนึ่งช่วงระยะเวลาหนึ่ง สาธารณมติประเด็นใด ๆ ก็ตามไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นมติหรือความคิดเห็นของประชาชนทั้งหมดในประเทศ แต่เป็นความคิดเห็นของประชากรส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งที่ยังตกลงกันไม่ได้ จำเป็นต้องมีการถกเถียงหาเหตุผลมาอภิปรายกันให้เห็นทั้งข้อดีและข้อเสีย ในที่สุดเกิดการตัดสินใจร่วมกันเป็นมติออกมา คุณภาพของมติมหาชนหรือสาธารณมติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประเด็นดังนี้ คือ

1. การอภิปรายของสาธารณชน ซึ่งต้องมีความกระตือรือร้น มีประสิทธิภาพและสามารถเปลี่ยนมติไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใดได้
2. มีข่าวสารและข้อมูลที่เพียงพอ
3. มีเสรีภาพในการคิดและการแสดงออก
4. คุณภาพของภาวะความเป็นผู้นำต้องดี เพราะความคิดเห็นของผู้นำและผู้เชี่ยวชาญจะมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ
5. กลุ่มกดดันจะแสวงหาผลประโยชน์หรือข้อได้เปรียบจากความสนับสนุนของผู้มีอำนาจในสังคม

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อสาธารณมติ ซึ่งมีปัจจัยหลายประการ เช่น

1. ภูมิหลังทางสังคม (Social background) กลุ่มคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน โดยทั่ว ๆ ไปย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้สูงอายุกับผู้เยาว์ ระหว่างชาวชนบทกับชาวเมือง และระหว่างผู้มีรายได้ต่ำกับผู้มีรายได้สูง
2. กลุ่มอ้างอิง (Reference groups) โดยปกติจะคบหาสมาคมกันหรือกระทำการสิ่งใดให้แก่ผู้ใดนั้น ความคิดที่มักจะคำนึงถึงก็คือ มีอะไรร่วมกันได้หรืออ้างอิงกันได้ เช่น มีอาชีพแบบเดียวกัน เป็นสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเดียวกัน แต่ละคนย่อมกำหนดหรือระบุกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิกหรือเป็นกลุ่มที่ตนเองมีความรู้สึกว่าเป็นกลุ่ม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กลุ่มดังกล่าวมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ
3. กลุ่มกระตือรือร้นและกลุ่มเฉื่อยชา (Active and passive groups) ผู้ที่สนใจและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ย่อมมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษและก่อให้เกิดเป็นกลุ่มประโยชน์ได้ในที่สุด และสามารถมีอิทธิพลต่อสาธารณมติโดยเฉพาะการจูงใจให้คนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในประเด็นต่าง ๆ ได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มเฉื่อยชาที่ไม่มีบทบาทอะไรมากต่อสาธารณมติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2540, หน้า 50) ได้กล่าวว่า “อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคล ส่วนใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิกริยาของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกันจะมีปฏิกริยาไม่เหมือนกัน ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิดย่อมแตกต่างกันไปด้วย”

รัชนี พิทักษ์ญาติ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น เพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความรู้เรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น คนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

1.2 ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

1.3 สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และต่อสังคมหรือกลุ่มเป็นส่วนรวม

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่งสอน โดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนหรือรับเอาระเบียบ วิธี กฎเกณฑ์ ค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มนั้น ได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น และในที่สุดก็มักจะมีความคิดเห็นคล้อยตามไปกับกลุ่มและสังคมนั้นด้วย

2.3 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสิ่ง que สร้างความคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ ประเมินค่าหรือแสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดของแต่ละบุคคล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นจะประกอบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ปัจจัยส่วนบุคคล จะประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ สถานภาพทางสังคม และประสบการณ์ ปัจจัยแวดล้อม ประกอบด้วย ครอบครัว สังคม และสื่อมวลชน

การวัดความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบได้ว่า การวัดความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

นีออน กลันรัตน์ (2525, หน้า 15-16) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นและทัศนคติ มีความหมายและลักษณะต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น การวัดความคิดเห็นจึงใช้วิธีการวัดทางทัศนคติได้ด้วย แต่เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายในและไม่สามารถทราบได้โดยที่บุคคลมีทัศนคติอย่างไร ดังนั้น จึงต้องใช้วิธีการอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออก และมีวิธีการวัดหลาย ๆ อย่างด้วยกัน

การรายงานตนเองเป็นการวัดทัศนคติโดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึกท่าทีต่อสิ่งนั้น ๆ อาจเป็นไปในรูปทางบวกหรือทางลบ ไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก หรือด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียง ดี- ไม่ดี สนับสนุน-คัดค้าน เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย มาตรฐานวัดทัศนคติแบบนี้ แบ่งออกได้หลายประเภท เช่น มาตรฐานวัดของลิเคิร์ท (Likert-type scales) ได้สร้างมาตรวัดทัศนคติโดยพัฒนามาจากของ Thurstone มีข้อความทั้งบวกและทางลบปะทะกัน ส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินว่าข้อความใดตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรวัดแบบนี้มักจะพบว่า ผู้ตอบที่ช่องไม่มีความเห็นเป็นส่วนมาก จึงมีการใช้คำว่า เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย และไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย แทนคำว่าเฉย ๆ เพื่อให้สามารถวัดความเห็นของผู้ตอบได้

การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตพฤติกรรมภายนอกของบุคคลเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงทัศนคติของบุคคลได้ ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ประกอบด้วย เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม และนอกจากนั้นอาจจะใช้วิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพื่อวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น ได้แก่

1. การใช้วิธีการกึ่งสะท้อนภาพ เช่น การใช้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็นไม่ชัดเจน หรือใช้เดิมคำ หรือข้อความ หรือให้พูดคำใดคำหนึ่งที่นึกขึ้นได้ทันทีหลังจากที่เสนอคำที่ต้องการวัด
2. ผลการทำแบบทดสอบแบบปรนัย คือ การเลือกคำตอบจากแบบทดสอบแบบปรนัยในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้อง และแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ด้วย
3. การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย เนื่องจากว่าขณะที่ร่างกายเกิดอารมณ์จะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น การใช้เครื่องวัดการตอบสนองของผิวหนัง การวัดจากอัตราการเต้นของหัวใจ การบีบตัวของหลอดเลือด การหดและการขยายตัวของม่านตา สิ่งเหล่านี้จะทำให้รู้ถึงความเข้มข้นของทัศนคติ แต่ไม่สามารถบอกทิศทางว่าเป็น ไปในทางลบหรือทางบวก

4. การวัดด้วยการแสดงออกทางใบหน้าแบบนี้ แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็นอาการของปาก กล่าวคือ ถ้าริมฝีปากโค้งขึ้นก็แสดงว่ามีความเห็นด้วย ถ้าริมฝีปากอยู่ในระดับแนวราบหรือปกติ แสดงว่าไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมฝีปากโค้งลงล่าง แสดงให้เห็นว่าไม่เห็นด้วย

การวัดความคิดเห็นหรือทัศนคติ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแบบรายงานตนเอง เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลได้จากคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจกระทำได้โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามไว้ให้เลือกตอบ และลักษณะคำถามที่ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ หรืออาจใช้แบบสอบถาม ซึ่งสามารถใช้ได้รวดเร็ว ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปอธิบายได้กว้างขวาง แต่มีข้อจำกัด เพราะอาจได้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงกับพฤติกรรมของเขา เนื่องจากบุคคลเกิดความระมัดระวังในการตอบแบบสอบถาม เพราะฉะนั้น การวัดทัศนคติจึงควรใช้หลาย ๆ วิธี ประกอบกัน เพื่อช่วยเสริมข้อบกพร่องในวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531, หน้า 3) ได้กล่าวถึงมาตราวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ใช้กัน อยู่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีของเทอร์สต์ โทน (Thuston's method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาณแล้ว เปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติไปในทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็น scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Equal-appearing intervals)
2. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น
3. วิธีจาแนกแบบ เอส ดี สเกล (Semantic differential scale: S-D Scale) เป็นวิธีการวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar adjective) เช่น ดี-เลว, ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น
4. วิธีของไลเคิร์ต (Likert's method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะว่าเป็นวิธีสร้างมาตราวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 4 หรือ 5 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกของแต่ละบุคคล ในการตัดสินใจประเมินค่าหรือแสดงทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมเป็นองค์ประกอบ ความคิดเห็นแสดงออกได้ทางการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานทางด้านความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลข่าวสารของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามภาษาไทย เป็นแนวคิดที่ได้มีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางหลังจากมีเหตุการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจในประเทศไทยและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแนวคิดเรื่องการจัดการปกครองและการจัดการปกครองที่คตินั้น ได้รับการรณรงค์อย่างมากโดยสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระดับโลก และดังที่ทราบแล้วว่า แนวคิดนี้ได้มีการค้นพบมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 แต่ถึงกระนั้นก็มีได้มีการนำคำว่า Good governance มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าคำว่า Good governance เพิ่งมีการนำมาใช้อย่างจริงจังเมื่อไม่นานนี้เอง ดังที่ อรพินท์ สพโชคชัย (2541, หน้า 2) กล่าวถึงการพัฒนาการของการใช้คำ Good governance ไว้ว่า คำว่า Good governance เพิ่งปรากฏและมีการใช้ในวงการของนักวิชาการที่สนใจการพัฒนาหลักการบริหารและการปกครองของสังคมเมื่อไม่นานมานี้ ส่วนคำว่า Governance นั้น ได้ปรากฏอยู่ในพจนานุกรมและมีผู้ใช้กันมานานแล้ว โดยพจนานุกรมได้ให้ความหมายคำว่า Governance ดังนี้ Governance means 1) The act, process, or power of governing; government 2) The state of being governed” ซึ่งแปลกันตรง ๆ ก็หมายถึง การกระทำกระบวนการหรืออำนาจในการบริหารการปกครอง ซึ่งเมื่อใช้กับรัฐก็น่าจะมีความหมายใกล้เคียงเกี่ยวข้องกับคำว่า ภาครัฐ (State) ซึ่งอาจจะหมายถึง ทั้งรัฐบาล (Government) และระบบราชการ (Civil service)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่า คำว่า Good governance เป็นศัพท์ที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ ซึ่งในพจนานุกรมบางเล่มก็ไม่ได้ปรากฏศัพท์นี้เอาไว้ หรือแม้แต่หนังสือศัพท์รัฐศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2540 ก็มีได้ปรากฏของศัพท์คำว่า Good governance แต่อย่างไรก็ตามปรากฏแต่เพียงคำว่า Governance โดยราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “วิธีการปกครอง” และจากการที่สังคมในยุคปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับคำว่า Governance มากยิ่งขึ้น

ประเด็นนี้ ประเวศ วะสี (2550, หน้า 279) ได้อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่า ในสมัยโบราณเน้นการปกครอง (Governing) ผู้ปกครองก็เรียกว่า รัฐบาล ในสมัยราชาธิปไตย การปกครองที่ได้อยู่ที่การมีธรรมราชาดังที่มีการเน้นเรื่องทศพิธราชธรรม ถัดจากสมัยราชาธิปไตย ผู้ปกครองก็เป็นทหารบ้าง เป็นนักการเมืองบ้าง เมื่อสังคมวิวัฒนาการไป ภาครัฐก็เติบโตขึ้นและมีผลกระทบต่อสังคมมาก และภาคประชาชนหรือสังคมก็มีบทบาทมากขึ้น หลักการเรื่องการปกครอง (Governing) โดยรัฐลักษณะใช้อำนาจจากบนลงล่างก็ไม่เพียงพอ เพราะอำนาจไม่ได้อยู่ที่รัฐบาลเท่านั้น แต่อยู่ที่ภาครัฐกิจ และภาคสังคมด้วย จึงมีการนำคำว่า Governance เข้ามาใช้แทน Governing เพื่อจะให้มีความหมายกว้างและถูกต้องมากกว่า Governing ในสังคมสมัยใหม่คงจะต้องคำนึงถึงไตรภาคี คือ ภาครัฐ ภาครัฐกิจ และภาคสังคมในการอภิบาล ทั้งภาครัฐบาลและภาครัฐกิจต้องมีความโปร่งใสถูกต้องตรวจได้

จึงจะตั้งอยู่ในความถูกต้อง (ธรรมะหรือ Good) สังคมต้องเข้มแข็ง จึงจะทำให้รัฐและธุรกิจโปร่งใส Good governance จึงประกอบด้วย รัฐ โปร่งใส ธุรกิจ โปร่งใส และสังคมเข้มแข็ง

ดังนั้น แนวคิดเรื่อง Good governance หรือหลักธรรมาภิบาลสากลนี้ จึงยังเป็นแนวคิดที่ใหม่ และจากการอ้างอิงข้อมูลจากองค์กรบางองค์กร พบว่า เพิ่งมีการใช้ครั้งแรกของธนาคารโลก เมื่อปี 1989 ในรายงานเรื่อง Sub-Sahara Africa: From crisis to sustainable growth ซึ่งเป็นรายงานของธนาคารโลกในยุคแรกที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมี Good governance และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ถึงกระนั้นก็ตาม ธนาคารโลกเองก็มิได้มีการพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร ฝ่ายองค์กรที่ได้นำแนวคิดนี้มาใช้อย่างจริงจัง อีกทั้งได้เป็นแกนนำในการผลักดันแนวคิดและสร้างความยอมรับร่วมกันในระดับโลกว่า กลไกประชาธิปไตย การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นประเด็นสำคัญที่ไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ กลไกประชาธิปไตยเป็นรากฐานที่ทำให้คนในสังคมโดยรวมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข คือ องค์กรพัฒนาแห่งประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) โดยที่ UNDP ได้นำแนวคิดดังกล่าวไปศึกษาวิเคราะห์และได้อธิบายรายละเอียดไว้ในเอกสารนโยบายเรื่อง Governance for sustainable human development ดังที่ อรพินท์ สฟโชคชัย อธิบายไว้ว่า โดยทั่วไป กลไกประชาธิปไตยเป็นส่วนที่เชื่อมโยงองค์ประกอบของสังคมทั้ง 3 ส่วน เข้าด้วยกัน คือ ประชาสังคม (Civil society) ภาคธุรกิจเอกชน (Private sector) และภาครัฐ (State หรือ Public sector) ดังนั้น การที่สังคมมีกลไกประชาธิปไตยที่ดีก็จะเป็นกลไกแกนในการสร้างความสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมให้ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและสังคมมีเสถียรภาพ กลไกประชาธิปไตย มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการดูแลบริหารจัดการใน 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการบริหารประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบของโครงสร้างอำนาจหน้าที่ 3 ด้าน คือ กลไกประชาธิปไตยด้านการเมือง (Political governance) หมายถึง กระบวนการกำหนดนโยบายที่มีผลต่อปวงชนในประเทศ ได้แก่ รัฐสภาหรือฝ่ายการเมือง ไม่ว่าจะเป็นผู้แทนจากการเลือกตั้งแต่งตั้งหรือเผด็จการ และกลไกบริหารรัฐกิจหรือภาคราชการ (Administrative governance) หมายถึง กลไกและกระบวนการแปลงนโยบายและทรัพยากรไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและอย่างเที่ยงธรรม ซึ่งจะผ่านทางกลไกการกำหนดนโยบายและหน่วยงานปฏิบัติ ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์ความหมายของคำว่า Governance ตามนิยามข้างต้นก็ควรมีความหมายรวมถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข

จากการที่แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาและสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ จากนั้นเป็นต้นมา จึงได้มีการนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในหลายองค์กร เช่น ธนาคารพัฒนาการแห่งเอเชีย (ADB) ธนาคารโลก (World Bank) ที่ได้นำมาใช้กับประเทศในแถบเอเชียเพื่อแก้ปัญหา ทั้งในด้านการเมือง

เศรษฐกิจ และสังคมของภูมิภาคดังกล่าว โดยที่ธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ถือว่าแนวคิดนี้เป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญในการจะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของบรรดาประเทศต่าง ๆ ให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติ ดังนั้น องค์การดังกล่าวจึงได้กำหนดเป็นเงื่อนไขให้ประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจะต้องสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นและมีการดำเนินการตามนโยบายสาธารณะที่ได้ตกลงไว้ในสัญญารับการสนับสนุนทางการเงินอย่างเคร่งครัด ปัจจัยทั้งสองนี้จะช่วยให้ประเทศที่ประสบปัญหาสามารถพัฒนาเศรษฐกิจให้กลับสู่เสถียรภาพได้อย่างรวดเร็วและในระยะยาว สังคมที่มีธรรมาภิบาลจะเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งมั่นคง มีความสมดุลในการบริหารบ้านเมืองและมีภูมิคุ้มกันวิกฤตที่จะเกิดขึ้นภายหลัง

จากนั้นมาแนวความคิดในเรื่องธรรมาภิบาล จึงได้ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนโดยนักคิด นักวิชาการและผู้นำทางสังคมอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แนวความคิดนี้เป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นมาจากสังคมตะวันตกและหลังไหลมาสู่สังคมตะวันออก แต่เมื่อได้ศึกษาหลักการนี้อย่างจริงจัง จะทำให้ทราบว่าแท้ที่จริงแนวความคิดนี้ไม่ได้ห่างไกลจากหลักการทางพระพุทธศาสนาแม้แต่น้อย

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2550, หน้า 27) กล่าวว่า การที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนให้ผู้ปกครองในยุคหนึ่งได้ใช้ธรรมเป็นใหญ่ในการปกครองบ้านเมืองที่เรียกว่าหลักทศพิธราชธรรม 10 ประการ อันเป็นหลักของผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ผู้นำและผู้ปกครองรัฐตั้งต้นแต่พระเจ้าจักรพรรดิ พระมหากษัตริย์ ตลอดจนนักปกครองโดยทั่วไป ต้องยึดถือเป็นหลักในการปกครองบ้านเมืองการปกครองโดยธรรมจึงเป็นอุดมการณ์สูงส่งในการปกครองประเทศ การมีมาตรฐานทางจริยธรรม จึงมีความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีต่อกันและส่งเสริมให้ฝ่ายปกครองมีจิตใจสูง รู้จักบังคับหรือปกครองตนเอง นอกจากหลักทศพิธราชธรรมจะเป็นหลักของผู้ปกครองแล้ว นอกจากนี้ พระพุทธองค์ยังได้ตรัสหลักธรรมหมวดอื่น ๆ ไว้อีกหลายหมวดด้วยกัน เพื่อให้ไว้สำหรับเป็นองค์ประกอบ ช่วยสนับสนุนในการปกครองนั้นให้ดำเนินไปด้วยดี

หลักธรรมาภิบาล (Good governance) แม้จะเป็นแนวความคิดที่ใหม่ แต่ก็ก็เป็นแนวความคิดที่ทั่วโลกให้ความสนใจมากแนวคิดหนึ่งในสถานการณ์โลกปัจจุบัน ดังที่ธนาคารโลกมีข้อสรุปไว้ว่าหลักธรรมาภิบาล (Good governance) หรือวิธีการปกครองที่ดีตามศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถานกล่าวว่า แนวความคิดนี้จะเป็ญญแจที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ มีเสถียรภาพได้อย่างรวดเร็ว องค์ประกอบของธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกรอบเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่เรียกว่า สังคมที่ประกอบด้วยธรรม เป็นสังคมที่ใช้หลักธรรมาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจในทุกกรณีที่ดิน

เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ฉะนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ จึงได้รวบรวมและสรุปองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลัก
 ธรรมาภิบาลที่ปรากฏอยู่ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี: ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ
 บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกา: ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
 กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อนำมาประกอบในการศึกษาวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

แนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาล หรือที่เรียกว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในยุคปัจจุบันนี้
 ได้มีผู้ที่ทำให้คำนิยามความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล (Good governance) ว่าคือ ระบบการบริหารที่
 มีลักษณะอย่างไร ซึ่งแต่ละท่านพยายามที่จะคิดค้นคำ เพื่อที่จะหาคำจำกัดความที่รัดกุมที่อ่านแล้ว
 เข้าใจได้ง่ายโดยที่ไม่ต้องแปลความหมายอีก ดังนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมคำนิยามของ
 ธรรมาภิบาลที่องค์กรหรือบุคคลต่าง ๆ ที่พยายามส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นใน
 สังคมไทยไว้ ดังนี้

ธรรมาภิบาล เป็นคำที่ประกอบด้วยศัพท์ 2 ศัพท์ด้วยกัน คือ ธรรม กับ อภิบาล คำว่าธรรม
 ได้มีท่านผู้รู้ได้ให้ความหมายได้ ดังนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
 พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม
 ที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน
 ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่าง
 สงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริม
 ความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ
 ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมี
 ส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตย
 อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุค
 ปัจจุบัน

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
 ได้กำหนดขอบเขตความหมายของคำว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีว่า ได้แก่ การบริหารราชการ
 เพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

สถาบันพระปกเกล้า (2549, หน้า 22) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทศวรรษ: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า ทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือและแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมทางการกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากองค์กรต่าง ๆ แล้ว ยังมีบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาลหลายท่านได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ดังเช่น ประเวศ วะสี (2542, หน้า 1-2) ได้ให้ความหมายว่า ความถูกต้อง (ธรรม) แห่งชาติ หรือธรรมรัฐแห่งชาติ หมายถึงอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

1. ธรรมรัฐในภาครัฐ (ทั้งการเมืองและระบบราชการ)
2. ธรรมรัฐในภาคธุรกิจ (Corporate good governance)
3. ธรรมรัฐภาคสังคม (ประชาสังคม-Civil society)

ความถูกต้องในภาครัฐและภาคธุรกิจ มีลักษณะอย่างน้อย 5 ประการ คือ

1. มีความสุจริต
2. มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
4. มีความร่วมมือกันทำความดี (ไม่ร่วมมือกันไปปล้นผู้อื่น)
5. มีความเข้มแข็งทางปัญญา เรียนรู้และปรับตัวได้

ภาคสังคมต้องเป็นสังคมเข้มแข็งหรือประชาสังคม (Civil society) ความเป็นประชาสังคมเป็นปัจจัยชี้ขาดให้เศรษฐกิจดี การเมืองดี และศีลธรรมดี จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธรรมรัฐแห่งชาติ คนไทยทุกคนควรทำความเข้าใจและมีส่วนสร้างประชาสังคม รวมถึง สุทธิพร บุญส่ง (2550) ได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล ว่าหมายถึง การจัดการบริหารประเทศที่ดีทุก ๆ ด้านและทุกระดับ ซึ่งรวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการองค์กรของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์กรเอกชน ชมรมและสมาคม เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคลภาคเอกชนและภาคประชาชน มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ

และสอดคล้องกับความคิดเห็นของไชยวัฒน์ คำชู (2545, หน้า 42-43) ก็ได้ให้ความหมายของ ธรรมนูญ หมายถึง การมีส่วนร่วม คือ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินการเมืองและเศรษฐกิจอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสียงคนยากจนและคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร

นอกจากนี้ อรพินท์ สพอโชคชัย (2541, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของธรรมนูญ (Good governance) ว่าหมายถึง ระบบ โครงสร้าง และกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

รวมถึง บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ (2546, หน้า 10) ได้ให้คำนิยามว่า ธรรมนูญทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของจรัส สุวรรณเวลา (2542, หน้า 5) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมนูญหรือการปกครองที่ดี เป็นหลักการและวิธีการที่ใช้ได้กับประเทศ ชุมชน และองค์กร ในโครงสร้างของธรรมนูญ มีผู้บริหารกับองค์คณะบุคคลที่เรียกว่า บอร์ดหรือคณะกรรมการหรือสภาหรือชื่ออื่น ๆ ที่ทำงานประสานความสัมพันธ์กัน โดยมีการแบ่งอำนาจและบทบาทหน้าที่ทั้งในสภาพถ่วงดุล สอดคล้อง และเสริมกันเป็นระบบ

จากคำนิยามขององค์กรและนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้ให้ความหมายของธรรมนูญ ในข้างต้นจะเห็นได้ว่า มีแนวความคิดที่คล้ายคลึงกัน ผู้ศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า ธรรมนูญ หรือ (Good governance) หมายถึง การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล แม้จะเป็นแนวความคิดที่ใหม่ แต่ก็ เป็นแนวความคิดที่ทั่วโลกให้ความสนใจมากแนวคิดหนึ่งในสถานการณ์โลกปัจจุบัน ดังที่ธนาคารโลกมีข้อสรุปไว้ว่า หลักธรรมาภิบาล (Good governance) หรือวิธีการปกครองที่ดีตามศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน กล่าวว่ แนวความคิดนี้จะเป็นกุญแจที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจให้กลับคืนสู่สภาวะปรกติ มีเสถียรภาพได้อย่างรวดเร็ว องค์ประกอบของธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกรอบเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่เรียกว่า สังคมที่ประกอบด้วยธรรม เป็นสังคมที่ใช้หลักธรรมาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจในทุกกรณีที่ตนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง

ฉะนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ จึงได้รวบรวมและสรุปองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักธรรมาภิบาลที่ปรากฏอยู่ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อนำมาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

สำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยมติคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติ ในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และระเบียบนี้เริ่มมีผล การบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งในระเบียบในการบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี ควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่เป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน พัฒนาดนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

พระราชกฤษฎีกา: ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย
บทบัญญัติต่าง ๆ รวม 9 หมวด หมวดที่ 2-8 เป็นหมวดที่เกี่ยวกับวิธีในการปฏิบัติงาน ส่วนใน
หมวดที่ 1 เป็นการกำหนดขอบเขตความหมายของคำว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวม
ซึ่งที่จะเป็นการชี้ให้เห็นวัตถุประสงค์ของการบริหารราชการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและเป็น
แนวทางในการปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการในการกระทำการกิจใดภารกิจหนึ่งว่า ต้องมี
ความมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายในสิ่งเหล่านี้ คือ

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน ซึ่งได้แก่ การบริหารราชการที่สามารถตอบสนอง
(Responsiveness) ต่อความต้องการของประชาชน และพยายามมุ่งให้เกิดผลกระทบในเชิงบวก
(Positive impact) ต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชน

2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งได้แก่ การบริหารเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ (Outcome)
ตรงตามวัตถุประสงค์ (Objective) ที่วางไว้ โดยมีการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result based
management) และการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยการผลงาน (Performance agreement) ในทุกระดับ

3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ซึ่งได้แก่ การบริหารที่จะต้อง
พิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้น โดยมิ
การทำ Cost-benefit analysis ให้สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของแผนงานหรือ

โครงการต่าง ๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งจัดระบบการวางเป้าหมายการทำงานและวัดผลงานแต่ละบุคคล (Individual scorecards) ที่เชื่อมโยงกับระดับองค์กร (Organization scorecards)

4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ซึ่งได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Process simplification) และจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ (Empowerment) เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ตัวกับประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติงานในรูปแบบ One-stop service

5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งได้แก่ การทบทวนและปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนทำงานใหม่อยู่เสมอ (Process redesign) ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและโครงการทุกระยะ (Program evaluation) การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งได้แก่ การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน (Citizen survey) และความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Customer survey) ในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการต่อไป

7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งได้แก่ การตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง (Internal control) ซึ่งจะช่วยให้สามารถผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการดังกล่าวข้างต้นเป็นหัวข้อสำคัญในการกำหนดความหมายของการบริหารราชการที่ดีที่พึงประสงค์ตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 ที่ได้บัญญัติไว้ว่า การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

ส่วนรายละเอียดกฎเกณฑ์ เป้าหมาย และวิธีการในการดำเนินงานของส่วนราชการ ในทุกกระทรวง ทบวง กรม ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้แยกบัญญัติขยายความหมายไว้ในแต่ละหมวด ตั้งแต่หมวดที่ 2 ถึง หมวดที่ 8 ไว้โดยละเอียด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามมาตราดังกล่าว

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล (Good governance) เป็นขั้นตอนในการบริหารงานที่จัดขึ้น ในองค์กรหรือเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ประกอบด้วย 6 หลักการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งนับว่าเป็นหลักในการบริหารจัดการที่ดีที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยนำหลักการเหล่านี้ มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน ดังที่กล่าวมา ความเป็นมาของแนวความคิดของหลักธรรมาภิบาล ในประเทศไทยตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นองค์ประกอบหนึ่งของโลก ในนี้ก็อาจที่จะหลีกเลี่ยงเสียไม่ได้ที่จะได้รับรู้รับทราบกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับโลกนี้ อีกทั้งประเทศไทยเองต้องมีความผูกพันเกี่ยวข้องกับหลักการนี้โดยตรงอีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล

ความหมายของเทศบาลตำบล

การปกครองเทศบาลตำบล เป็นการปกครองที่รัฐบาลให้อำนาจหรือกระจายอำนาจ ไปให้ หน่วยการปกครองเทศบาลตำบล เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในเทศบาลตำบลมีส่วนร่วม ในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และ งบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองเทศบาลตำบลก็มีได้ มีอธิปไตยในตนเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลางตามวิธีที่เหมาะสม

การปกครองเทศบาลตำบลมีหลายรูปแบบ เทศบาลตำบลจึงเป็นการปกครองที่รัฐบาล มอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในเทศบาลตำบลหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนิน กิจกรรมบางอย่าง เพื่อประโยชน์รัฐและผลประโยชน์ของเทศบาลนั้น ๆ (กิตติ ปทุมแก้ว, 2529)

การจัดตั้งเทศบาล

เทศบาลตำบลเป็นการปกครองเทศบาลรูปแบบหนึ่งของไทยตามหลักการกระจายอำนาจ กล่าวคือ ราชการบริหารส่วนกลางกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนในเทศบาลตำบลมีอิสระที่จะ ดำเนินการปกครองตนเองภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เพราะเป็นการจำลองรูปแบบการปกครองประเทศมาใช้ในเทศบาล ตำบล ปัจจุบันเทศบาลจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งกำหนดให้การจัดตั้ง

การเปลี่ยนชื่อ การเปลี่ยนแปลงเขต หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล ให้กระทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

เทศบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร อย่างไรก็ตาม เทศบาลทั้ง 3 ระดับ มีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรีอีกจำนวนหนึ่ง จะแตกต่างกันก็เพราะที่ตั้งหรือจำนวนประชากรเท่านั้น (ชาญชัย แสวงศักดิ์, (2549)

เทศบาลตำบล เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 14 ได้กำหนดให้องค์การเทศบาล ประกอบด้วย สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี ดังนี้

1. สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ตามจำนวนดังต่อไปนี้

1.1 สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 12 คน

1.2 สมาชิกสภาเทศบาล อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น หรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ

1.3 สภาเทศบาล มีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของการประชุมสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภาเทศบาล ในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ การดำเนินกิจการของสภาเทศบาลเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมีกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหลายฉบับ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาลไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1.3.1 อำนาจหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ ได้แก่ อำนาจหน้าที่ในการตรา แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกเทศบัญญัติ และอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติเทศบัญญัติชั่วคราว

1.3.2 การตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติเทศบาล

1.3.3 การควบคุมการบริหารกิจการเทศบาล ได้แก่

1.3.3.1 การตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรี

1.3.3.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการ
กิจการ หรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงานของสภาเทศบาล

1.4 การพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการบริหารกิจการเทศบาลที่สำคัญ ได้แก่

1.4.1 การทำกิจการนอกเขต

1.4.2 การกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่าง ๆ

1.4.3 การจ่ายเงินอุดหนุนและการจ่ายเงินลงทุน

1.4.4 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงและการโอนงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดให้เป็น
อำนาจของสภาเทศบาล

1.4.5 การขอยืมและจำขาดเงินสะสมของเทศบาล

1.4.6 การให้บุคคลใดได้ใช้ประโยชน์หรือได้รับสิทธิใด ๆ อันเกี่ยวกับพัสดุ
ประเภทที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของเทศบาล

1.5 การควบคุมสมาชิกสภาเทศบาล โดยมีมติให้ออกจากตำแหน่ง

การดำเนินกิจการของสภาเทศบาล โดยสมาชิกสภาเทศบาลใช้อำนาจหน้าที่ตาม
กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับนั้น จะต้องกระทำในที่ประชุมสภาเทศบาลเป็นหลัก

2. นายกเทศมนตรี กรณีเทศบาลตำบล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหาร
ท้องถิ่น และนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือ
ในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ 2 คน และอาจแต่งตั้งที่ปรึกษา
และเลขานุการนายกเทศมนตรีรวมกันไม่เกิน 2 คน นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของ
เทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย

2.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

2.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรีที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรี

2.4 วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.5 รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาลและกฎหมาย
อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม เทศบาลมีหน้าที่
ที่จะต้องทำและหน้าที่อาจจัดทำ และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นกำหนด ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ
อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ดังนี้

มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอย

และสิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของ

เทศบาล

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

นอกจากนี้ อำนาจหน้าที่เทศบาล ซึ่งเป็นผลมาจากกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพัทยาและ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

1. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ

5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย โรงมหรสพและ

สาธารณสุขสถานอื่น ๆ

24. การจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริม และสนับสนุนการป้องกัน และรักษา

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หลักธรรมาภิบาลกับเทศบาล

เทศบาลตำบลเป็นองค์กรหนึ่งที่ได้บริหารงาน โดยการกำหนดกลไกอำนาจของภาครัฐ ในการบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และกลุ่มคน เพื่อให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งเทศบาลโดยการบริหารงานของ ราชการเมืองกับข้าราชการทุกคนได้ทำหน้าที่เป็นแกนนำในการผลักดันแนวคิดและสร้างการยอมรับ ร่วมกันในทุกระดับด้วยแนวคิดว่าการบริหารงานที่ดีของรัฐเป็นรากฐานที่ดีของการพัฒนาคนให้ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยสามารถพิสูจน์ได้จากตัวชี้วัดหลายประการที่เทศบาล ได้ให้ บริการแก่ประชาชน สังคม และองค์กรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ความสำเร็จในการบริหารงาน ที่ดี มีศักยภาพของประชาชน ได้รับผลประโยชน์อย่างคุ้มค่า เป็นพลังขับเคลื่อนที่ดีและเป็นเครื่อง ยืนยันว่า การบริหารงานที่ดีมีประสิทธิภาพสูงสามารถพัฒนาคนชุมชนและสังคมในเขตเทศบาล ตำบลได้อย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยอาศัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

พิทยา สุนทรวิภาต (2545, หน้า 23) กล่าวถึงการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้กับ ปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของเทศบาล สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้ โดยการออกข้อบังคับของเทศบาลต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรม และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

2. หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์ สุจริต จริตใจ อดทน มีระเบียบวินัย บุคลการของเทศบาลทั้งฝ่ายพนักงานประจำต้องยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตน โดยพนักงานส่วนเทศบาลจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มาทำงานตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ถูกต้อง สมาชิกเทศบาลต้องตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชนต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในสภาอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวมและถูกต้องตามกฎหมาย

3. หลักความโปร่งใส โดยเน้นการปรับกลไกและวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยเทศบาลต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน

ทราบตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2539 โดยเอกสารที่จะต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบ ได้แก่

- 3.1 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
 - 3.2 มติการประชุมของคณะผู้บริหารเทศบาลที่มีผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน
 - 3.3 มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบสิทธิหน้าที่ รวมทั้งผลได้ผลเสียแก่ประชาชน รวมทั้งมติอื่น ๆ ที่ประชาชนควรทราบ
 - 3.4 วาระการประชุมของสภาเทศบาล จะต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา ซึ่งสภาจะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร
 - 3.5 ข้อบังคับของเทศบาล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของเทศบาล รวมทั้งข่าวสารราชการที่ประชาชนควรรู้และประชาชนต้องปฏิบัติ
 - 3.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเทศบาล รวมทั้งเงื่อนไขการติดต่อกับเทศบาล ได้แก่ การชำระภาษีต่าง ๆ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น ให้ประชาชนรู้ว่า มีขั้นตอนปฏิบัติอย่างไร ต้องให้หลักฐานเอกสารประกอบอะไร และต้องใช้เวลาานเท่าไร
 - 3.7 ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ ของเทศบาลควรที่จะได้สรุปเสนอให้ประชาชนได้รับทราบว่า จะทำอะไร เมื่อไหร่ ให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า เพื่อที่จะได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้
 - 3.8 เอกสารจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะผลการสอบราคาหรือประกวดราคา ควรเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้ จัดให้ประชาชนได้ตรวจสอบและเกิดความมั่นใจ
 - 3.9 ข้อมูลด้านการเงินการคลัง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นตัวชี้วัดถึงความสุจริตของเทศบาล ควรที่จะได้เปิดเผยเป็นระยะ ๆ ว่ามีรายรับเท่าใด มีรายจ่ายอะไร เท่าใด
 - 3.10 ข้อมูลอื่น ๆ ที่เทศบาลเห็นว่าควรเปิดเผยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน
4. หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักการที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือผู้บริหารและมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร ของเทศบาล รวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินผลของเทศบาล และสุดท้ายประชาชนย่อมมีสิทธิเหนือเทศบาล โดยมีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกเทศบาลที่ประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหายและล้มเหลว มีพฤติกรรมเสื่อมเสีย นอกจากนั้น กฎหมายยังกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคม ได้แก่ รัฐธรรมนูญมาตรา 76 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 16 (16) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

5. หลักความรับผิดชอบ หลักข้อนี้มุ่งเน้นให้เทศบาลให้ตระหนักในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ โดยการจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรม และทั่วถึง ทั้งในและนอกอาคารสถานที่ ให้ประชาชนเป็นที่พึงได้ เมื่อประสบปัญหาความเดือดร้อน เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก รวมทั้งควรมีผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำหมู่บ้าน ความจริงใจในการทำโครงการ กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน ประชาคมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน นำเอาโครงการกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบังคับงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบ

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน

สุจริต นิमितกุล (2543, หน้า 13-24) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเน้นไปทางด้านการบริหาร การปกครอง การพัฒนา และการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นสายงานที่กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบโดยตรง ได้แก่

1. การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในการบริหารงาน เพื่อเกิดความร่วมมือและพลังการทำงานที่สอดคล้องประสานกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในการให้บริการประชาชน

2. ความยั่งยืน (Sustainability) มีการบริหารงานที่อยู่บนหลักการของความสมดุลทั้งในเมืองและชนบท ระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติ

3. ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม (Legitimacy) และให้การยอมรับ (Acceptance) การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานสอดคล้องกับความต้องการ และประชาชนพร้อมที่จะยอมสูญเสียประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวมที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน

4. มีความโปร่งใส (Transparency) ข้อมูลต่าง ๆ ต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการ และสามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการเปิดเผย ชัดเจน เป็นไปตามที่กำหนด

5. ส่งเสริมความเป็นธรรม (Equity) และความเสมอภาค (Equality) มีการกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และมีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ชัดเจน

6. มีความสามารถที่จะพัฒนาทรัพยากรและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงานจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อให้สามารถนำยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

7. ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ (Promoting gender balance) เปิดโอกาสให้สตรีทั้งในเมืองและชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

8. การอดทนอดกลั้น (Tolerance) และการยอมรับ (Acceptance) ต่อทัศนคติที่หลากหลาย รวมทั้งต้องยุติข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล หากจุดร่วมที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้

9. การดำเนินการตามหลักนิติธรรม (Operating by rule and law) พัฒนาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม

10. ความรับผิดชอบ (Accountability) เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

11. การเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) แทนการควบคุม โอนงานไปให้องค์กรท้องถิ่น ซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนหรือบางอย่างก็แปรรูปให้เอกชนดำเนินการ

แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางทราย

ความเป็นมาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงินและการคลังได้ด้วยตนเอง และตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดให้รัฐต้องถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี และต้องจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราร้อยละสามสิบ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจที่ต้องดำเนินการเพิ่มมากขึ้น และสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น นอกจากจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นด้วยตนเอง และควบคุมติดตามผลการบริหารงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดหารายได้ กำหนดรายจ่าย มีความสามารถในการจัดงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำบัญชี และการตรวจบัญชี เช่นเดียวกับการบริหารงานของหน่วยงานในภาครัฐด้วย

ทั้งนี้ เพื่อส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามนัยข้างต้น แต่เนื่องจากรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดสรรจากรัฐบาลและที่จัดเก็บเองยังมีอยู่จำกัด จึงต้องใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา โดยสามารถบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และชอบธรรม

ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายความว่า “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน”

แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดแนวทางหรือวิธีการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เป้าหมายที่คาดหวังไว้ในอนาคตอย่างเป็นระบบ โดยเน้นทั้งเชิงรุกและเชิงรับ ในช่วง 5-20 ปี ข้างหน้า โดยแผนยุทธศาสตร์จะมีความยืดหยุ่นไปตามสภาวะแวดล้อม โดยสามารถปรับปรุง แก้ไขตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ ตลอดทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติ และหมายรวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.1 เป็นลักษณะของการกำหนดวิธีการดำเนินงานล่วงหน้าว่า ในแต่ละจุดมุ่งหมายของการพัฒนาจะดำเนินการ โดยวิธีการใด และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะบรรลุได้อย่างชัดเจน ทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณ กลุ่มเป้าหมาย และเวลา

1.2 เป็นการทำงานในเชิงรุกที่มุ่งจะเข้าไปเอาชนะปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดปัญหาอุปสรรคซ้ำซ้อนขึ้นมามาก โดยการอาศัยข้อมูลในอดีต สภาพการณ์ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ตลอดจนศึกษาสภาพขององค์กรและระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนทั้งความจำเป็นเร่งด่วนมาประกอบการพิจารณา

1.3 เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ได้จริง โดยแนวทางการดำเนินการของแผนจะต้องมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงและอยู่บนหลักเหตุและผล

1.4 เป็นรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรและสิ่งแวดล้อม แผนยุทธศาสตร์จะต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับปรุงได้ง่าย เพื่อให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร

1.5 เป็นเครื่องมือในการยึดโยงค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรเข้าด้วยกัน ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมีความรู้สึกเป็นภารกิจที่จะต้องร่วมกันปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

2.1 เพื่อเป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านการจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกล มองเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปัญหาความต้องการของประชาชนในสังคมนั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น องค์กรจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวและเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นต้น

2.2 เพื่อทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ ๆ เข้ามาในองค์กร ทั้งนี้เนื่องจากปรัชญาของการวางแผนยึดถือและยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลง ไม่มีสิ่งใดอยู่อย่างนิรันดร จึงทำให้มีการยอมรับแนวความคิดเชิงระบบเข้ามาใช้ในองค์กรมากขึ้น

2.3 เพื่อทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่ปรารถนา ทั้งนี้การวางแผนเป็นงานที่ต้องกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์กร ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินการเป็นไปด้วยความมั่นคงและมีความเจริญเติบโต

2.4 เพื่อเป็นการลดความสูญเสียเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน เพราะการวางแผนทำให้มองเห็นภาพรวมขององค์กรที่ชัดเจนและยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์กร ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานมากยิ่งขึ้น เป็นการจำแนกงานแต่ละแผนกไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน

2.5 เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการดำเนินงาน เนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยต่าง ๆ มาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสมกับสภาพองค์กรที่ดำเนินอยู่

3. ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนารองจังหวัดภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แต่เนื่องจากระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองท้องถิ่นไว้ แต่ไม่ได้กำหนดห้วงระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองเป็นแผนระยะกี่ปี ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถที่จะพิจารณาว่าจะทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองของตนเองสำหรับห้วงระยะเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับแนวคิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าคิดไปข้างหน้า (Forward thinking) ไปในอนาคตยาวนานเพียงใด ประกอบกับข้อมูลปัญหาที่ต้องการการแก้ไข ทั้งนี้ อาจกำหนดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีระยะเวลาครอบคลุมช่วงละ 5 ปี เพื่อใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรอบนโยบายก็ได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนารองท้องถิ่นจะต้องพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญ แนวทางและขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองแล้วจัดทำโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอผ่านปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติในโครงการดังกล่าวแล้วแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ เพื่อดำเนินการตามห้วงเวลาและขั้นตอนที่กำหนดต่อไป

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกจัดทำหรือร่วมจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองท้องถิ่น ขอให้กำหนดไว้ในโครงการดังกล่าวด้วยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการต่อไป

เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าภาพในการเชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแล้วให้นำยุทธศาสตร์ที่ได้จากการจัดทำไปใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยไม่ต้องจัดทำประชาคม โดยให้คณะกรรมการพัฒนารองท้องถิ่นดำเนินการวางกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ได้จากการประชุม และแจ้งยุทธศาสตร์ที่ได้จากการประชุมให้องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นทราบ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องไปจัดทำกรอบ
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของตนต่อไป โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นวางแนวทางการพัฒนาเพื่อให้ทราบทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อสนองต่อความต้องการและการแก้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่เป็นการวางกรอบการพัฒนา โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด โดยให้เน้นดำเนินการในยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์พื้นที่ที่สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผังเมืองรวมจังหวัด ผังเมืองรวมเมือง ผังเมืองรวมชุมชน หรือผังเมืองเฉพาะ (ผังภาคหรือผังอนุภาค ในกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นแถลงต่อสภาท้องถิ่น แผนชุมชน แผนพัฒนาหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 2 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นพร้อมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์กรภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชน บูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน และให้สำนัก/ กอง/ ส่วน ที่มีหน้าที่จัดทำแผน พร้อมด้วยสำนัก/ กอง/ ส่วนอื่น ๆ ร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งควรประกอบด้วย

1. ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
2. แผนชุมชน แผนพัฒนาหมู่บ้าน
3. นโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารท้องถิ่น
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น

6. ข้อมูลที่ได้จากคณะกรรมการติดตามและประเมินผล
7. ข้อมูลอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 3 สำนัก/ กอง/ ส่วน ที่มีหน้าที่จัดทำแผนทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่ได้พร้อมข้อมูลจากสำนัก/ กอง/ ส่วนอื่น ๆ และนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผ่านคณะกรรมการ

สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อประชุมกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา และจะต้อง ทำการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายของตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 4 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นำผลการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมาจัดทำเป็นร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 5 เสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 6 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แล้วนำเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 7 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

4. ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

4.1 เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดแนวทางเพื่อบรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์กร และเปรียบเสมือนเข็มทิศในการชี้ทางการพัฒนา ทำให้การปฏิบัติงาน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนและการสิ้นเปลืองทรัพยากรในการบริหาร

4.2 เป็นการรวมพลังในองค์กร กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เป็นลักษณะของ ความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลต่อความรู้สึกในการมีส่วนร่วม และเป็นพันธกิจร่วมกันในองค์กร ซึ่งผลจากการร่วมมือกันจะนำไปสู่การมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ

4.3 เป็นตัวส่งเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงาน แผนยุทธศาสตร์ไม่เพียงการวิเคราะห์ ข้อมูล แต่รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ และแผนยุทธศาสตร์จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทราบแนวทางและ ความมุ่งหวัง จึงส่งผลให้เกิดความมั่นใจในแนวทางการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพสูงขึ้น

4.4 แผนยุทธศาสตร์เป็นตัวสะท้อนให้เห็นทุกสถานการณ์ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และ อนาคต ในภาพของศักยภาพหรือจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร ตลอดจนปัจจัยที่จะสนับสนุนหรือเป็น อุปสรรคในการปฏิบัติงานขององค์กร

นโยบายการพัฒนาของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางทราย

หลักการแผนพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางทราย

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปของเทศบาลตำบลบางทราย ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และ โอกาส ตลอดจนศักยภาพของเทศบาล ซึ่งสามารถกำหนดเป็นวิสัยทัศน์

พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาได้ ดังนี้ (เทศบาลตำบลบางทราย, 2556)

วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น

เป็นเมืองน่าอยู่ ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม พร้อมให้บริการ ประสานพลังชุมชน ทุกคนมีส่วนร่วม
ศูนย์รวมข่าวสาร ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต

พันธกิจ

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก
 2. ควบคุมการก่อสร้างอาคารให้มีความปลอดภัยในการอยู่อาศัย
 3. ส่งเสริมอาชีพและกระจายรายได้ให้ประชาชนอย่างทั่วถึง
 4. ส่งเสริมให้เยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างน้อยขั้นพื้นฐาน
 5. รักษาความสงบ ความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน
 6. ป้องกัน และบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
 7. ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และป้องกันโรคติดต่อ
 8. รักษาความสะอาด กำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
 9. บริหารจัดการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
 10. ปรับปรุงการให้บริการประชาชนให้สะดวก รวดเร็ว และเสมอภาค
 11. พัฒนารายได้ของเทศบาลให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการ
 12. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน
- จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา**

1. การคมนาคมมีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย
2. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน
3. เยาวชนได้รับการศึกษาแบบให้เปล่า โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส
4. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
5. จำนวนผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติดลดลง และผู้เสพยาได้รับการบำบัด
6. ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยดีถ้วนหน้า
7. อัตราการป่วย ตายจากโรคระบาดและโรคที่มีสัตว์พาหะลดลง
8. เพิ่มความสามารถในการเก็บ/ ขน/ กำจัดขยะไม่ให้ตกค้าง
9. ไม่มีการทุจริต ประพฤติมิชอบในเทศบาล
10. เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน

แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางทราย แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 พัฒนาปรับปรุงและขยายการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้สอดคล้องกับความเจริญของท้องถิ่นตามมาตรฐานของผังเมือง เช่น ถนน สะพาน ทางเท้า และทางระบายน้ำ และให้การซ่อมบำรุงรักษา เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างมีคุณภาพ

1.2 ปรับปรุงขยายประสิทธิภาพในการให้บริการด้านแสงสว่างไฟฟ้าสาธารณะ ในบริเวณถนน ตรอก ซอย อย่างทั่วถึง

1.3 ปรับปรุงระบบการให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการแก่ประชาชน ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานเพียงพอกับความต้องการ

2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

2.1 พัฒนาและส่งเสริมการให้ความรู้ในวิชาการและประสบการณ์แก่ประชาชน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2.2 สนับสนุน ส่งเสริม และประสานสัมพันธ์ให้ภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจตามความรับผิดชอบและอำนาจของเทศบาล

2.3 สนับสนุนและส่งเสริมการจัดจำหน่ายสินค้าราคายุติธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนในระบบการเงินและสร้างความเป็นธรรมในชุมชน

3. การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร

3.1 สนับสนุนการเลือกตั้งทุกระดับและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทุกรูปแบบในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2 ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลในการดำเนินงานของเทศบาล รวมทั้งประชาสัมพันธ์ข่าวสารราชการให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

3.3 ส่งเสริมการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชน ชุมชน และองค์กร/ เอกชน เข้ามามีส่วนในการร่วมคิดร่วมทำในขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารภารกิจ ในความรับผิดชอบของเทศบาล

3.4 ปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบบริหาร รวมถึงปรับปรุงมาตรฐานการบริหารงานและการบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น

3.5 ส่งเสริมกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

3.6 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากร โดยการเพิ่มพูนความรู้ใหม่ และสนับสนุนการศึกษาอบรมเพิ่มเติมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานทันกับเทคโนโลยีการจัดการสมัยใหม่

3.7 พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของเทศบาลบนพื้นฐานหลักคุณธรรม

3.8 ส่งเสริมแนวคิดในการจัดทำประชาพิจารณ์ให้ครอบคลุมกับข้อปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชนอย่าง ยั่งยืน

3.9 ส่งเสริมการออกข้อบังคับ เพื่อบังคับใช้ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย กำหนดไว้

3.10 ส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วทั้ง ร้องเรียน โดยมีศูนย์รับเรื่องราว ร้องทุกข์

4. การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.1 สนับสนุนและส่งเสริมการให้ความรู้พื้นฐานในด้านการสาธารณสุขและการป้องกัน โรคต่าง ๆ แก่ประชาชน เด็ก และเยาวชน ทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีโดยถ้วนหน้า

4.2 ส่งเสริมพัฒนาและปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่นให้เกิด ความตระหนักและเห็นคุณค่า เพื่อสร้างเสริมระเบียบวินัยและความเป็นพลเมืองดีในระบอบ ประชาธิปไตย

4.3 สนับสนุนและส่งเสริมการให้บริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

4.4 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กเยาวชนและประชาชน ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของโลกปัจจุบัน ทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

4.5 สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น ตามฐานะอันควร และส่งเสริมการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างชุมชนและเทศบาล

4.6 พัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาลให้มี ประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งเน้นการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของท้องถิ่น

4.7 ส่งเสริมการก่อสร้างสถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจน สนามกีฬา สวนสาธารณะให้มีความพร้อม เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

4.8 สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาล ทั้งในรูปของกรรมการชุมชนและประชาคมทุกระดับ

5. การพัฒนาด้านการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม และนันทนาการ

5.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอนุบาลก่อนวัยเรียนแบบให้เปล่า เพื่อให้โอกาสเยาวชนได้เข้ารับการศึกษาย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส

5.2 ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการให้เยาวชน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขและยาเสพติด

5.4 ทำนุบำรุงศาสนา อนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป
แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางทรายตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ตามหลักการพื้นฐาน 6 ประการ พระราชบัญญัติว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลบางทราย

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ของเทศบาลตำบลบางทราย	หลักธรรมาภิบาล					
	หลัก นิติธรรม	หลัก คุณธรรม	หลักความ โปร่งใส	หลักการ มีส่วนร่วม	หลักความ รับผิดชอบ	หลักความ คุ้มค่า
1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน						
1.1 พัฒนาปรับปรุงและขยายการใช้ ประโยชน์ในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้ สอดคล้องกับความเจริญของท้องถิ่น ตามมาตรฐานของผังเมือง						✓
1.2 ปรับปรุงขยายประสิทธิภาพ ในการให้บริการด้านแสงสว่าง ไฟฟ้า สาธารณะในบริเวณถนน ตรอก ซอย อย่างทั่วถึง						✓
1.3 ปรับปรุงระบบการให้บริการ ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ แก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพและได้ มาตรฐานเพียงพอกับความต้องการ						✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ของเทศบาลตำบลบางทราย	หลักธรรมาภิบาล					
	หลัก นิติธรรม	หลัก คุณธรรม	หลักความ โปร่งใส	หลักการ มีส่วนร่วม	หลักความ รับผิดชอบ	หลักความ คุ้มค่า
2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ						
2.1 พัฒนาและส่งเสริมการให้ความรู้ ในวิชาการและประสบการณ์แก่ประชาชน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้อย่าง ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ					✓	
2.2 สนับสนุน ส่งเสริม และประสาน สัมพันธ์ให้ภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและ ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจ ตามความรับผิดชอบและอำนาจของเทศบาล				✓		
2.3 สนับสนุนและส่งเสริมการจัดจำหน่าย สินค้าราคายุติธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนในระบบการเงินและ สร้างความเป็นธรรมในชุมชน		✓				
3. การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร						
3.1 สนับสนุนการเลือกตั้งทุกระดับและ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนทุกรูปแบบในการพัฒนาการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		✓				
3.2 ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูล ในการดำเนินงานของเทศบาล รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์ข่าวสารราชการให้ประชาชน ได้รับทราบอย่างทั่วถึง			✓			
3.3 ส่งเสริมการสร้างกระบวนการมี ส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชน ชุมชน และองค์กร/ เอกชน เข้ามามีส่วนใน การร่วมคิดร่วมทำในขั้นตอนต่าง ๆ ของ การบริหารภารกิจในความรับผิดชอบของ เทศบาล				✓		
3.4 ปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบบริหาร รวมถึงปรับปรุงมาตรฐานการบริหารงาน และการบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น	✓					

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ของเทศบาลตำบลบางทราย	หลักธรรมาภิบาล					
	หลัก นิติธรรม	หลัก คุณธรรม	หลักความ โปร่งใส	หลักการ มีส่วนร่วม	หลักความ รับผิดชอบ	หลักความ คุ้มค่า
3.5 ส่งเสริมกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้			✓			
3.5 ส่งเสริมกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้			✓			
3.6 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ประสิทธิภาพบุคลากร โดยการเพิ่มพูน ความรู้ใหม่และสนับสนุนการศึกษาอบรม เพิ่มเติมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อให้ บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ในการปฏิบัติงานทันกับเทคโนโลยี การจัดการสมัยใหม่					✓	
3.7 พัฒนาระบบบริหารงานบุคคล ของเทศบาลบนพื้นฐานหลักคุณธรรม		✓				
3.8 ส่งเสริมแนวคิดในการจัดทำประชา พิจารณ์ให้ครอบคลุมกับข้อปัญหาและ ความต้องการของประชาชน รวมถึง ข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับ การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน				✓		
3.9 ส่งเสริมการออกข้อบังคับ เพื่อ บังคับใช้ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่ กฎหมายกำหนดไว้	✓					
3.10 ส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ ประชาชนทั่วทั้ง ร้องเรียน โดยมี ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์			✓			
4. การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม					✓	
4.1 สนับสนุนและส่งเสริมการให้ ความรู้พื้นฐานในด้านการสาธารณสุขและ การป้องกันโรคต่าง ๆ แก่ประชาชน เด็ก และเยาวชน ทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีโดยถ้วนหน้า						
4.4 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรม ให้ความรู้แก่เด็กเยาวชนและประชาชน ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์นอกระบบโรงเรียนให้มี ประสิทธิภาพ					✓	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ของเทศบาลตำบลบางทราย	หลักกรรมมาภิบาล					
	หลัก นิติธรรม	หลัก คุณธรรม	หลักความ โปร่งใส	หลักการ มีส่วนร่วม	หลักความ รับผิดชอบ	หลักความ คุ้มค่า
4.5 สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือและ สงเคราะห์ผู้ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น ตามฐานะอันควรและส่งเสริมการพบปะ เชื่อมโยงประชาชนในชุมชน เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและเทศบาล					✓	
4.6 พัฒนาและปรับปรุงระบบการ จัดเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาล ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งเน้นการรักษา ความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ของท้องถิ่น						✓
4.7 ส่งเสริมการก่อสร้างสถานที่ ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนสนามกีฬา สวนสาธารณะให้มี ความพร้อม เหมาะสม และเพียงพอ ต่อความต้องการของประชาชน					✓	
4.8 สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้ สามารถพึ่งตนเองได้และเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมของเทศบาล ทั้งในรูปแบบของ กรรมการชุมชนและประชาคมทุกระดับ				✓		
5. การพัฒนาด้านการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม และนันทนาการ						
5.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับ อนุบาลก่อนวัยเรียนแบบให้เปล่า เพื่อให้ โอกาสเยาวชนได้เข้ารับการศึกษาอย่าง เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส					✓	
5.2 ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน				✓		
5.3 ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการให้ เยาวชน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขและยาเสพติด					✓	
5.4 ทำนุบำรุงศาสนสถาน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ให้คงอยู่สืบไป				✓		

ข้อมูลทั่วไปและโครงสร้างของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลบางทราย ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย ด้านทิศเหนือของตัวจังหวัดชลบุรี ประมาณ 1 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 2.16 ตารางกิโลเมตร สภาพทั่วไปเป็นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเล มีหาดทรายขาวสะอาดจากหน้าวัดคงคาสัย (ปัจจุบันเป็นย่านการค้าไป) ยาวตลอดขึ้นไปทางเหนือ ประชาชนจึงได้เรียกบริเวณนั้นว่า บางทราย แต่ต่อมามีประชาชนเข้ามาอาศัยมากมาย และประกอบอาชีพเลี้ยงเป็ด เพราะแถบนั้นมีอาหารทะเลเลี้ยงเป็ดได้อย่างอุดมสมบูรณ์ จึงทำให้หาดทรายที่ขาวสะอาดแต่เดิมค่อย ๆ เปลี่ยนไปดังปัจจุบัน แต่ก็ยังคงเรียกบริเวณนั้นว่า บางทราย ตำบลบางทรายเป็นตำบลเก่าแก่ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น พอ ๆ กับตำบลบางปลาสร้อย คำว่า “บาง” ก็คือ หมู่บ้านนั่นเอง

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลตำบลบางทราย

เดิมเทศบาลแห่งนี้ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง ถูกยกฐานะจัดตั้งขึ้นเป็นสุขาภิบาลบางทรายตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2507 ต่อมาเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะจากสุขาภิบาลบางทรายเป็นเทศบาลตำบลบางทราย ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 เทศบาลตำบลบางทราย มีเนื้อที่ 2.16 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันสำนักงานเทศบาลตำบลบางทราย ตั้งอยู่เลขที่ 134 หมู่ที่ 3 ตำบลบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีนายก้าพล วงศ์ทรายทอง เป็นนายกเทศมนตรี นายอดิเรก สุกใส และนายรุ่งเรือง วงศ์ทรายทอง เป็นรองนายกเทศมนตรี ควงตราประจำเทศบาลเป็นรูปมณฑปบนยอดเขาและกระโจมไฟ ซึ่งมีความหมายว่าเขตเทศบาลตำบลบางทรายแห่งนี้ มีวัดหลวงที่ชาวบ้านและประชาชนทั่วไปเลื่อมใสศรัทธามากอยู่วัดหนึ่งชื่อ “วัดเขาบางทราย” ซึ่งวัดได้จัดสร้างรอยพระพุทธรูปบาทจำลองไว้ที่ยอดเขาอยู่ภายในมณฑป และมีบันไดแก้วจากตีนเขาไปสู่มณฑปนี้ ซึ่งวัดได้จัดให้มีงานประเพณีปิดทองเป็นประจำทุก ๆ ปี อีกประการหนึ่งชาวบางทรายส่วนมากเป็นชาวประมง วัดจึงได้จัดกระโจมไฟไว้เพื่อให้ชาวเรือได้สังเกตการเข้าฝั่ง โดยอาศัยกระโจมไฟนี้

ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลบางทราย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดชลบุรี ติดชายฝั่งด้านทิศตะวันออกของอ่าวไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออก ตามเส้นทางถนนสุขุมวิท ประมาณ 81 กิโลเมตร เนื้อที่ 2.16 ตารางกิโลเมตร

โครงสร้างของเทศบาลตำบลบางทราย

โครงสร้างการกำหนดส่วนราชการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจด้านต่าง ๆ ของเทศบาล จึงกำหนดโครงสร้างส่วนราชการของเทศบาลตำบลบางทราย ออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาลและราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในเขตเทศบาลโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของเทศบาล ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ได้แก่ งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานทะเบียนราษฎร งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานระบบงานคอมพิวเตอร์ งานเทศกิจ งานประชาสัมพันธ์

2. กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจ่ายเงิน การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดเก็บงบประมาณ ฐานะทางการเงิน การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับการพัสดุของเทศบาล และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารงานคลัง ได้แก่ งานพัสดุ และทรัพย์สิน งานธุรการ งานการเงินและบัญชี งานผลประโยชน์ งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

3. กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ การตรวจสอบ การก่อสร้าง งานควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุงงานแผนงานด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติติดตามควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล การควบคุมการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงานควบคุมเก็บรักษา เบิกจ่าย วัสดุอุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย ฝ่ายแบบแผนและก่อสร้าง ได้แก่ งานวิศวกรรม งานสาธารณูปโภค งานธุรการ งานผังเมือง งานสวนสาธารณะ งานจัดสถานที่และการไฟฟ้าสาธารณะ

4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขชุมชนส่งเสริมสุขภาพและอนามัย งานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ งานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ เกี่ยวกับการให้บริการด้านการสาธารณสุข งานสัตวแพทย์ ได้แก่ งานสุขาภิบาลอนามัยสิ่งแวดล้อม งานรักษาความสะอาด งานธุรการ งานเผยแพร่และฝึกอบรม งานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

5. กองการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา การศึกษานอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย งานกิจการศาสนา ส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม งานกีฬาและนันทนาการ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ งานธุรการ งานส่งเสริมการศึกษา

6. กองสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาชุมชน การให้คำปรึกษาแนะนำหรือตรวจสอบเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย ฝ่ายพัฒนาชุมชน ได้แก่ งานพัฒนาชุมชน งานสังคมสงเคราะห์ งานธุรการ

7. หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการตรวจสอบบัญชี เอกสารการเบิกจ่าย เอกสารรับเงินทุกประเภท ตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการบัญชี งานตรวจสอบพัสดุและการเก็บรักษา งานตรวจสอบทรัพย์สินและการทำประโยชน์จากทรัพย์สิน เทศบาลและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย งานตรวจสอบภายใน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติยา เสริมประ โคน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร ได้กำหนดขนาดกลุ่มประชากรตามตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 575 คน แล้วทำการสุ่มกระจายโดยกระจายไปยังเขตเลือกตั้ง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบการตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และแบบปลายเปิด (Open form) มีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9832 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นั้น เห็นว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก 2) ประเด็นที่มีการปฏิบัติ และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม คือ มีการควบคุมการใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับตามเทศบัญญัติอย่างเคร่งครัด ด้านหลักคุณธรรม คือ ได้ใช้ความยุติธรรมและความเที่ยงธรรม ในการตัดสินปัญหา และปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาคทัดเทียมกัน ด้านความโปร่งใส คือ มีการเปิดเผยและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรอิสระ เข้ามา

ส่วนร่วมในการบริหารงาน สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ด้านหลัก ความรับผิดชอบ คือ นายกเทศมนตรีมีสำนึกในความรับผิดชอบต่ออัน โยบายในด้านต่าง ๆ ที่วางไว้ ด้านหลักความคุ้มค่า คือ ได้มีการวางแผนและจัดหาและส่งเสริมให้ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัด คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) ข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล ของนายกเทศมนตรี ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ คือ ควรประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลทางหอกระจายข่าวอย่างครอบคลุม รองลงมา คือ ควรสร้าง สวนสาธารณะและมีเครื่องออกกำลังกายที่มีคุณภาพ คงทน ถาวร เพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกายในชุมชน และในการคัดเลือกพนักงานเข้าทำงานในเทศบาลควรใช้หลักคุณธรรมพิจารณา

ทศพล พรหมนาร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบล บางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จำนวน 392 ราย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.894 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี ทั้ง 6 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัด สมุทรปราการ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเสาธง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับประชาชนที่มีอายุ ระดับ การศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาล ตำบลบางเสาธง ไม่แตกต่างกัน

วิภาดา สุขโสภี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และเพื่อศึกษาแนวทางในการนำ

หลักสูตรรามาภิบาลไปปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชากรที่เข้ามาใช้บริการงานด้านงานทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลศาลาและมิถุนานาหรือพักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลศาลา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสูตรรามาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสูตรรามาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ รายได้ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสูตรรามาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน

พบว่า ประชากรที่แสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสูตรรามาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41-50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 1-5 ปี และเมื่อพิจารณาตามหลักสูตรรามาภิบาลทั้ง 6 ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยประชาชนมีความคิดเห็นเห็นว่า เทศบาลตำบลศาลา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีการบริหารงานตามหลักสูตรรามาภิบาล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า และ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ของเทศบาล ร่วมกันพัฒนาองค์กร จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วิมลรัตน์ สุทธิศรี (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสูตรรามาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสูตรรามาภิบาล ของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย พนักงานและพนักงานจ้าง ของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 แห่ง จำนวน 253 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบการตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และแบบปลายเปิด (Open form)

มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9721 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทรายจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ 2) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า ควรเข้มงวดการจัดซื้อ-จัดจ้างให้ถูกต้องตามระเบียบและมีราคาที่เหมาะสม เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ และเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ให้มีบุคคลหรือองค์การภายนอกเข้ามาตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เน้นในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารและพนักงาน เจ้าหน้าที่ควรคำนึงถึงทุกข์สุขของประชาชนและปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเท่าเทียม

ศศิธร นกทรัพย์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี และเพื่อศึกษาแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชากรในการศึกษา คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 131 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้นั้น สามารถนำมาแก้ไขพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ได้ และเมื่อพิจารณาตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

สงวน คำรศ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน การวิจัยครั้งนี้

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าวังผา จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าวังผา จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลวังท่าผา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมทั้ง 6 หลัก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ซึ่งได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลวังท่าผา จังหวัดน่าน ทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม เทศบาลควรสร้างงานในชุมชน (ความถี่ = 3) หลักคุณธรรม เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง และสามารถให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลได้ (ความถี่ = 2) หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลควรสร้างงานในชุมชน หลักความคุ้มค่า เทศบาลควรสนับสนุนงบประมาณให้ชุมชนประดิษฐ์เศษวัสดุที่เหลือใช้ นำมาผ่านกระบวนการใช้ใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และควรเพิ่มเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุ

อภิชาติ โชติชัยวัลย์กุล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า 1) พนักงาน เจ้าหน้าที่ และนักการเมืองท้องถิ่น มีความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรม ในด้านการกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับ ในการปฏิบัติชัดเจน ($\bar{X} = 4.0$) อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยภาพรวมพนักงานส่วนตำบลและนักการเมืองท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก 2) พนักงานส่วนตำบลและนักการเมืองท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักคุณธรรม ด้านมีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.05$) อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมพนักงานส่วนตำบลและนักการเมืองท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักคุณธรรมพบว่าอยู่ในระดับมาก 3) พนักงานส่วนตำบลและนักการเมืองท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใสด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการเบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบ ($\bar{X} = 4.17$)

อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก 4) พนักงานส่วนตำบลและนักการเมืองท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักการมีส่วนร่วม ด้านมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรชุมชน มากที่สุด ($\bar{X} = 3.94$) อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 5) พนักงานส่วนตำบลและนักการเมืองท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลหลักความรับผิดชอบในด้านมีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ที่ชัดเจน และมีการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$) อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก 6) พนักงานส่วนตำบลและนักการเมืองท้องถิ่นมีความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักความคุ้มค่า ด้านมีการวางแผนและสำรวจความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก

อรวรรณ เจริญรัตน์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น ของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน ตลอดจนศึกษาข้อเสนอแนะของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาลเมือง มหาสารคาม จำนวน 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-test (One-way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ หลักนิติธรรม ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

ข้อเสนอแนะของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่า ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเทศบัญญัติหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชนให้มากขึ้น ไม่ควรมองว่าเป็นการเสียเวลา เนื่องจากประชาชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับดังกล่าว ควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชน หรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชนหรือหน่วยงาน และควรมีองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาลอย่างจริงจัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย จำนวน 7,318 ครัวเรือน (เทศบาลตำบลบางทราย, 2556)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย จำนวน 364 ครัวเรือน โดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้หมู่บ้านเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ การกำหนดขนาดตัวอย่าง (บุญเกิด มรชัยภูมิ, 2552)

$$n_h = \frac{nN_h}{N}$$

n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
n_h	หมายถึง	ขนาดของตัวอย่างในชั้นภูมิที่ h
N	หมายถึง	จำนวนประชากร
N_h	หมายถึง	จำนวนประชากรในชั้นภูมิที่ h

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้านของเทศบาลตำบลบางทราย
จังหวัดชลบุรี

ชุมชน	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง (ตัวแทนครัวเรือน)
หมู่ 1 ท่าถ่านล่าง	1,183	58
หมู่ 2 ท่าถ่านบน	521	25
หมู่ 3 บ้านคงคาไผ่	513	25
หมู่ 4 บ้านบ่อใหญ่	1,096	54
หมู่ 5 หัวหินพัฒนา	1,541	76
หมู่ 6 หน้าวัดเขาบางทราย	2,464	126
รวม	7,318	364

- เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 6 หมู่บ้านแล้ว จึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability sampling)
- สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากเลือกครัวเรือนตามเลขที่บ้านแบบไม่คืนกลับ เพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่คำนวณไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเลือกตอบ (Check list) ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ประกอบด้วยคำถามในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านนิติธรรม
2. ด้านคุณธรรม
3. ด้านความโปร่งใส
4. ด้านการมีส่วนร่วม

5. ด้านความรับผิดชอบ

6. ด้านความคุ้มค่า

จำนวน 29 ข้อ

หลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยค่อนข้างมาก	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยค่อนข้างน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	1	คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จากนั้นจึงนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม

3. ตรวจสอบแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วจึงนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นางสาวสุนีย์พันธ์ คุลยวิจารณ์ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

เทศบาลตำบลบางทราย

4.2 อาจารย์เทียนแก้ว เตียมสุวรรณ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 ดร. กิจฐเขต ไกรवास อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลบ้านสวน จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.751

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยครั้งนี้ จนครบทั้ง 6 หมู่บ้าน จำนวน 364 ชุด
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนพร้อมตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์
4. ในการศึกษาครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2558
5. จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 410 ชุด ซึ่งได้รับกลับมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 90 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติ ได้แก่ การทดสอบสมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง

2 กลุ่ม จะใช้สถิติทดสอบค่า (t-test) การทดสอบสมมติฐาน 3 กลุ่มขึ้นไป จะใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และจะใช้สถิติเพื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD เมื่อพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{4-1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ระดับค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
3.26-4.00	เทศบาลตำบลบางทรายมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก
2.51-3.25	เทศบาลตำบลบางทรายมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับค่อนข้างมาก
1.76-2.50	เทศบาลตำบลบางทรายมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับค่อนข้างน้อย
1.00-1.75	เทศบาลตำบลบางทรายมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับน้อย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ” โดยเก็บข้อมูลจากตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย จำนวน 364 ครัวเรือน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	219	54.75
หญิง	181	45.25
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	22	5.50
20-30 ปี	68	17.00
31-40 ปี	121	30.25
41-50 ปี	96	24.00
51-60 ปี	68	17.00
61 ปีขึ้นไป	25	6.25

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ		
โสด	78	19.50
สมรส	216	54.00
หม้าย	60	15.00
หย่า	46	11.50
อาชีพ		
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	32	8.00
เกษตรกร/ ประมง	109	27.25
พนักงานบริษัทเอกชน	44	11.00
ผู้ประกอบการ/ เจ้าของธุรกิจ	50	12.50
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	165	41.25
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท/ เดือน	110	27.50
5,000-10,000 บาท/ เดือน	174	43.50
10,001-20,000 บาท/ เดือน	68	17.00
20,001-30,000 บาท/ เดือน	32	8.00
30,001 บาท/ เดือนขึ้นไป	16	4.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	166	41.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	104	26.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	59	14.75
อนุปริญญา/ ปวส.	45	11.25
ปริญญาตรี	23	5.75
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.75

จากตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.80 มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด ร้อยละ

30.30 รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี อายุ 20-30 ปี อายุ 51-60 ปี อายุ 61 ปีขึ้นไป และอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 24.00, 17.00, 17.00, 6.30 และ 5.50 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ สถานภาพสมรสมากที่สุด ร้อยละ 54.00 รองลงมา คือ โสด หม้าย และหย่าร้าง ร้อยละ 19.50, 15.00 และ 11.50 ตามลำดับ ซึ่งประกอบอาชีพอื่น ๆ มากที่สุด ร้อยละ 41.30 รองลงมา คือ เกษตรกร/ ประมง ผู้ประกอบการ/ เจ้าของธุรกิจ พนักงานบริษัทเอกชน และรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 27.30, 12.50, 11.00 และ 8.00 ตามลำดับ โดยที่รายได้ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 5,000-10,000 บาท/เดือน มากที่สุด ร้อยละ 43.50 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน 10,001-20,000 บาท/เดือน 20,001-30,000 บาท/เดือน 30,001 บาท/เดือนขึ้นไป ร้อยละ 27.50, 17.00, 8.00 และ 4.00 ตามลำดับ ซึ่งระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุด ร้อยละ 41.50 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. อนุปริญญา/ ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 26.00, 14.80, 11.30, 5.80 และ 0.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม	ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน				\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย				
1. เทศบาลมีการปรับปรุงเทศบัญญัติและกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน	98 (24.50)	254 (63.50)	48 (12.00)	0 (0.00)	3.12	0.60	ค่อนข้างมาก	3
2. เทศบาลมีการปรับมาตรฐานการให้บริการสาธารณะให้สูงขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชน	150 (37.50)	179 (44.80)	71 (17.80)	0 (0.00)	3.20	0.71	ค่อนข้างมาก	2
3. เทศบาลมีการพัฒนากฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชน	128 (32.00)	236 (59.00)	36 (9.00)	0 (0.00)	3.23	0.60	ค่อนข้างมาก	1
ภาพรวม					3.18	0.36	ค่อนข้างมาก	

จากตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า หลักนิติธรรมในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.18, SD = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ ดังนี้

เทศบาลมีการพัฒนากฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชน เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.23, SD = 0.60$) รองลงมา คือ เทศบาลมีการปรับมาตรฐานการให้บริการสาธารณะให้สูงขึ้น เพื่อประโยชน์ของประชาชนการรวมกลุ่มอาชีพ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.20, SD = 0.71$) เทศบาลมีการปรับปรุงเทศบัญญัติและกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.12, SD = 0.60$)

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม	ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน				\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย				
1. เทศบาลจัดให้มีบริการสาธารณะโดยคำนึงถึงความเดือดร้อนจำเป็นของประชาชนทุกภาคส่วน	160 (40.00)	197 (49.30)	43 (10.80)	0 (0.00)	3.30	0.65	มาก	2
2. เทศบาลให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกับคนในทุกระดับชั้น	104 (26.00)	244 (61.00)	52 (13.00)	0 (0.00)	3.13	0.61	ค่อนข้างมาก	3
3. เทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น	119 (29.80)	210 (52.50)	71 (17.80)	0 (0.00)	3.12	0.68	ค่อนข้างมาก	4
4. เทศบาลจัดให้มีการบริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับชั้น	198 (49.50)	145 (36.30)	57 (14.30)	0 (0.00)	3.35	0.71	มาก	1
ภาพรวม					3.22	0.35	ค่อนข้างมาก	

จากตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า

หลักคุณธรรมในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.22, SD = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ ดังนี้

เทศบาลจัดให้มีการบริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับชั้น เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.35, SD = 0.71$) รองลงมา คือ เทศบาลจัดให้มีบริการสาธารณะ โดยคำนึงถึงความเดือดร้อนจำเป็นของประชาชนทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 3.30, SD = 0.65$) เทศบาล ให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกับคนในทุกระดับชั้น ($\bar{X} = 3.13, SD = 0.61$) เทศบาลมี การส่งเสริมพัฒนาปลูกฝังค่านิยมจรรยาบรรณแก่ประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.12, SD = 0.68$)

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส	ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน				\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	มาก	ค่อนข้าง มาก	ค่อนข้าง น้อย	น้อย				
1. เทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูล ในการดำเนินงานของเทศบาล ตามหลักการบริหารงานด้วย ความโปร่งใส	164 (41.00)	197 (49.30)	39 (9.80)	0 (0.00)	3.30	0.60	มาก	1
2. เทศบาลเปิดโอกาสให้ ประชาชนติดตามตรวจสอบ แผนงาน, โครงการต่าง ๆ และ การใช้งบประมาณได้	116 (29.00)	245 (61.30)	39 (9.80)	0 (0.00)	3.20	0.59	ค่อนข้างมาก	3
3. เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารราชการให้ประชาชนได้รับ ทราบอย่างถูกต้อง ประชาชน สามารถสอบถามและตรวจสอบ ข้อมูลได้	99 (24.80)	249 (62.30)	52 (13.00)	0 (0.00)	3.10	0.60	ค่อนข้างมาก	6
4. เทศบาลมีการส่งเสริม กระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง ด้วยความโปร่งใส ประชาชน สามารถตรวจสอบได้	139 (34.80)	223 (55.80)	38 (9.50)	0 (0.00)	3.25	0.61	ค่อนข้างมาก	2
5. เทศบาลมีการส่งเสริมการเปิด โอกาสให้ประชาชนทักท้วง ร้องเรียน โดยมีศูนย์รับเรื่องราว ร้องทุกข์	125 (31.30)	221 (55.30)	54 (13.50)	0 (0.00)	3.18	0.64	ค่อนข้างมาก	5
6. เทศบาลมีการจัดเก็บภาษีและ จัดหางบประมาณอย่างถูกต้อง ประชาชนสามารถตรวจสอบได้	139 (34.80)	205 (51.30)	56 (14.00)	0 (0.00)	3.20	0.67	ค่อนข้างมาก	4
	ภาพรวม				3.21	0.30	ค่อนข้างมาก	

จากตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า

หลักความโปร่งใสในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.21, SD = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ ดังนี้

เทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูลในการดำเนินงานของเทศบาลตามหลักการบริหารงานด้วยความโปร่งใส เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.30, SD = 0.60$) รองลงมา คือเทศบาลมีการส่งเสริมกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง ด้วยความ โปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.25, SD = 0.61$) เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบแผนงาน, โครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณได้ ($\bar{X} = 3.20, SD = 0.59$) เทศบาลมีการจัดเก็บภาษีและจัดหางบประมาณอย่างถูกต้อง ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.20, SD = 0.67$) เทศบาลมีการส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วทั้ง ร้อยเรียน โดยมีศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ ($\bar{X} = 3.18, SD = 0.64$) เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารราชการให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง ประชาชนสามารถสอบถามและตรวจสอบข้อมูลได้ ($\bar{X} = 3.10, SD = 0.60$)

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม	ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน				\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	มาก	ค่อนข้าง มาก	ค่อนข้าง น้อย	น้อย				
1. เทศบาลมีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	145 (36.30)	205 (51.30)	50 (12.50)	0 (0.00)	3.23	0.66	ค่อนข้างมาก	4
2. เทศบาลมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	136 (34.00)	197 (49.30)	67 (16.80)	0 (0.00)	3.17	0.69	ค่อนข้างมาก	5
3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเทศบาล	154 (38.50)	223 (55.80)	23 (5.80)	0 (0.00)	3.32	0.58	มาก	3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หลักการมีส่วนร่วม	ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน				\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	มาก	ค่อนข้าง มาก	ค่อนข้าง น้อย	น้อย				
	4. เทศบาลมีการส่งเสริมให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ เทศบาลทั้งในรูปแบบของกรรมการ ชุมชน และประชาคมทุกระดับ	148 (37.00)	246 (61.50)	6 (1.50)				
5. เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มี ผลกระทบต่อชุมชน	197 (49.30)	159 (39.80)	44 (11.00)	0 (0.00)	3.38	0.68	มาก	1
	ภาพรวม				3.30	0.36	มาก	

จากตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า

หลักการมีส่วนร่วมในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.30$, $SD = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ ดังนี้

เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชนเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.38$, $SD = 0.68$) รองลงมา คือ เทศบาลมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลทั้งในรูปแบบของกรรมการชุมชน และประชาคมทุกระดับ ($\bar{X} = 3.35$, $SD = 0.50$) เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเทศบาล ($\bar{X} = 3.32$, $SD = 0.58$) เทศบาลมีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.23$, $SD = 0.66$) เทศบาลมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ($\bar{X} = 3.17$, $SD = 0.69$)

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ	ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน				\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย				
1. เทศบาลมีการส่งเสริมการให้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน	193 (48.30)	201 (50.30)	6 (1.50)	0 (0.00)	3.46	0.53	มาก	1
2. เทศบาลมีการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน	169 (42.30)	215 (53.80)	16 (4.00)	0 (0.00)	3.38	0.56	มาก	4
3. เทศบาลมีการนำโครงการกิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการ ให้เห็นเป็นรูปธรรม	187 (46.80)	177 (44.30)	36 (9.00)	0 (0.00)	3.38	0.65	มาก	5
4. เทศบาลมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น	163 (40.80)	227 (56.80)	10 (2.50)	0 (0.00)	3.38	0.54	มาก	3
5. เทศบาลมีการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ได้รับเดือดร้อนในท้องถิ่น	140 (35.00)	260 (65.00)	-	0 (0.00)	3.35	0.48	มาก	6
6. เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชน	184 (46.00)	204 (51.00)	12 (3.00)	0 (0.00)	3.43	0.55	มาก	2
ภาพรวม					3.39	0.24	มาก	

จากตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า

หลักความรับผิดชอบในด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ ดังนี้

เทศบาลมีการส่งเสริมการให้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, $SD = 0.53$) รองลงมา คือเทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชน ($\bar{X} = 3.43$, $SD = 0.55$) เทศบาลมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.38$, $SD = 0.54$) เทศบาลมีการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจตาม

แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน ($\bar{X} = 3.38, SD = 0.56$) เทศบาลมีการนำโครงการกิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการ ให้เห็นเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.38, SD = 0.65$) เทศบาลมีการให้ความช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.35, SD = 0.58$)

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า	ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน				\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	มาก	ค่อนข้าง มาก	ค่อนข้าง น้อย	น้อย				
1. เทศบาลมีการขยายการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้สอดคล้องกับความเจริญของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ	139 (34.80)	173 (43.30)	88 (22.00)	0 (0.00)	3.13	0.74	ค่อนข้างมาก	5
2. เทศบาลมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม	187 (46.80)	213 (53.30)	-	0 (0.00)	3.47	0.50	มาก	1
3. เทศบาลมีการปรับปรุงระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการแก่ประชาชนด้วยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ	159 (39.80)	211 (52.80)	30 (7.50)	0 (0.00)	3.32	0.60	มาก	4
4. เทศบาลมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาลอย่างมีประสิทธิภาพ	178 (44.50)	184 (46.00)	38 (9.50)	0 (0.00)	3.35	0.47	มาก	2
5. เทศบาลรณรงค์การประหยัดพลังงานภายในเขตเทศบาล เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้พลังงานอย่างสูงสุด	162 (40.50)	210 (52.50)	28 (7.00)	0 (0.00)	3.33	0.60	มาก	3
	ภาพรวม				3.32	0.60	มาก	

จากตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า

หลักความคุ้มค่าในด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.32$, $SD = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อได้ ดังนี้

เทศบาลมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, $SD = 0.50$) รองลงมา คือ เทศบาลมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.35$, $SD = 0.47$) เทศบาลรณรงค์การประหยัดพลังงานภายในเขตเทศบาล เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้พลังงานอย่างสูงสุด ($\bar{X} = 3.33$, $SD = 0.60$) เทศบาลมีการปรับปรุงระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการแก่ประชาชน ด้วยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.32$, $SD = 0.60$) เทศบาลมีการขยายการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 0.74$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ในปีจจัยภาพรวมด้านต่าง ๆ

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี	\bar{X}	SD	ระดับของความคิดเห็น	อันดับ
1. หลักนิติธรรม	3.18	0.36	ค่อนข้างมาก	6
2. หลักคุณธรรม	3.22	0.35	ค่อนข้างมาก	4
3. หลักความโปร่งใส	3.21	0.30	ค่อนข้างมาก	5
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.30	0.36	มาก	3
5. หลักความรับผิดชอบ	3.39	0.24	มาก	1
6. หลักความคุ้มค่า	3.32	0.60	มาก	2
ภาพรวม	3.27	0.60	มาก	

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93, SD = 0.60$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน ดังนี้

หลักความรับผิดชอบเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.32, SD = 0.60$) รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.32, SD = 0.60$) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.30, SD = 0.36$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.22, SD = 0.35$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.21, SD = 0.30$) และลำดับสุดท้าย คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.18, SD = 0.36$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

เพศ	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	219	3.27	.190	.176	.864
หญิง	180	3.27	.231		

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ โดยใช้ค่าสถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

อายุ	DF	SS.	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	.291	.058	1.332	.250
ภายในกลุ่ม	393	17.197	.044		
รวม	398	17.488			

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย
จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

สถานภาพ	DF	SS.	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	.145	.048	1.104	.347
ภายในกลุ่ม	395	17.345	.044		
รวม	398	17.488			

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย
จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

อาชีพ	DF	SS.	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	.116	.029	.659	.621
ภายในกลุ่ม	394	17.372	.044		
รวม	398	17.488			

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
 ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย
 จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	DF	SS.	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	.160	.040	.911	.457
ภายในกลุ่ม	394	17.328	.044		
รวม	398	17.488			

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
 ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย
 จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
 ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
 ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

ระดับการศึกษา	DF	SS.	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	.090	.018	.405	.846
ภายในกลุ่ม	393	17.398	.044		
รวม	398	17.488			

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 17 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
5. ประชาชนที่รายได้เฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และใช้สถิติเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD ที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสและมีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หลักความรับผิดชอบเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า ถัดไป คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักนิติธรรม เป็นลำดับสุดท้าย

1. หลักนิติธรรม พบว่า ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ลำดับแรก เทศบาลมีการพัฒนากระบวนการและข้อบังคับต่าง ๆ

ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชน และเทศบาลมีการปรับปรุงเทศบัญญัติและกฎระเบียบ ในการปฏิบัติงานเป็นลำดับสุดท้าย

2. หลักคุณธรรม พบว่า ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาใน รายละเอียด สรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ลำดับแรก เทศบาลจัดให้มีการบริการด้านสาธารณสุขแก่ ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับชั้น และเทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นลำดับสุดท้าย

3. หลักความโปร่งใส พบว่า ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณา ในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ลำดับแรก เทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูลในการดำเนินงาน ของเทศบาลตามหลักการบริหารงานด้วยความ โปร่งใส และเทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ราชการให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง ประชาชนสามารถสอบถามและตรวจสอบข้อมูลได้ เป็นลำดับสุดท้าย

4. หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณา ในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ลำดับแรก เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน และเทศบาลมีการส่งเสริมการมี ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นลำดับสุดท้าย

5. หลักความรับผิดชอบ พบว่า ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล ตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ลำดับแรก เทศบาลมีการส่งเสริมการให้ความรู้ความสามารถ ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน และเทศบาลมีการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ได้รับ ความเดือดร้อนในท้องถิ่น เป็นลำดับสุดท้าย

6. หลักความคุ้มค่า พบว่า ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล ตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ลำดับแรก เทศบาลมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม และเทศบาลมีการขยายการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะในพื้นที่ของ เขตเทศบาลให้สอดคล้องกับความเจริญของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นลำดับสุดท้าย

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี พบว่า

ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี
ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
หลักความรับผิดชอบ เป็นลำดับแรก รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า ถัดไป คือ หลักการมีส่วนร่วม
หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักนิติธรรม เป็นลำดับสุดท้าย

1. หลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการพัฒนากฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับการ
พัฒนาชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ
จังหวัดสุพรรณบุรี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เนื่องจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ และ
นักการเมืองท้องถิ่น มีความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรมในด้านการกำหนด
กฎระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติที่อย่างชัดเจน

2. หลักคุณธรรม พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะเทศบาลจัดให้มีการบริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในทุก
ระดับชั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิมลรัตน์ สุทธิดี (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของ
พนักงานและพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลใน
เขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เนื่องด้วย
ผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ควรคำนึงถึงทุกข์สุขของประชาชนและปฏิบัติต่อประชาชนด้วย
ความเท่าเทียม

3. หลักความโปร่งใส พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูลในการดำเนินงานของเทศบาลตามหลักการบริหารงาน
ด้วยความโปร่งใส สอดคล้องกับผลการศึกษาของศศิธร นกทรัพย์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง

ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล บางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เนื่องจากแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้นั้น สามารถนำมาแก้ไขพัฒนาองค์การให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ได้

4. หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิภาดา สุขโสภี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลศาลาया อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เพราะการให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ของเทศบาล ร่วมกันพัฒนาองค์กร จะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

5. หลักความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการส่งเสริมการให้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของกิตติยา เสริมประ โคน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบล โนนสุวรรณ อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ นายกเทศมนตรี มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลต่อนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่วางไว้

6. หลักความคุ้มค่า พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะเทศบาลมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของสงวน คำรส (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหาร จัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มีระดับ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะเทศบาลมีการสนับสนุนงบประมาณให้ชุมชนประดิษฐ์เศษวัสดุ ที่เหลือใช้ นำมาผ่านกระบวนการการใช้ใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ซึ่งจากผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษา ของวิภาดา สุขโสภี (2555) ที่พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลศาลาया อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของทศพล พรหมนาร (2553) ที่พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาจัดทำข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หลักนิติธรรม จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการปรับปรุงเทศบัญญัติและกฎระเบียบ ในการปฏิบัติงานเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรควบคุมการใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับตามเทศบัญญัติอย่างเคร่งครัด รวมถึงกำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาระบบการบริหารงาน ของเทศบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในด้านการปฏิบัติหน้าที่
2. หลักคุณธรรม จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ชุมชน ด้วยการเสนอแนะหรือกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมในด้านคุณธรรมจริยธรรม แก่ประชาชนอย่างเป็นทางการ
3. หลักความโปร่งใส จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารราชการ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง ประชาชนสามารถสอบถามและตรวจสอบข้อมูลได้ เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรมีนโยบายการทำงานและบริหารงานอย่างเปิดเผย รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรอิสระเข้ามาตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาล ในการดำเนิน โครงการต่าง ๆ
4. หลักการมีส่วนร่วม จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชน เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรมีการสนับสนุน การเลือกตั้งทุกระดับและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รวมถึงกำหนดแนวทาง ในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้สิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐาน
5. หลักความรับผิดชอบ จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการให้ความช่วยเหลือและ สงเคราะห์ผู้ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรตระหนัก

ถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ด้วยการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน สามารถนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในอนาคต เช่น การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือ การสร้างที่พักพิงชั่วคราว เป็นต้น

6. หลักความคุ้มค่า จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการขยายการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้สอดคล้องกับความเจริญของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาปรับปรุงและขยายการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้สอดคล้องกับความเจริญของท้องถิ่นตามมาตรฐานของผังเมือง เช่น ถนน สะพาน ทางเท้า และทางระบายน้ำ และให้การซ่อมบำรุงรักษาเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. หลักนิติธรรม จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการปรับปรุงเทศบัญญัติและกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ ให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงพัฒนาระบบการบริหารงานของเทศบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. หลักคุณธรรม จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลส่งเสริมการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมวันพ่อ-วันแม่ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

3. หลักความโปร่งใส จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารราชการให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง ประชาชนสามารถสอบถามและตรวจสอบข้อมูลได้ เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในช่องทางต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถรับรู้และเข้าถึงได้ ด้วยเนื้อหาที่แม่นยำ เทียบตรง รวมถึงกระบวนการในการตรวจสอบ ประชาชนสามารถขอข้อมูลเพื่อนำมาตรวจสอบการทำงานของเทศบาลได้ โดยต้องได้รับความร่วมมือจากเทศบาลเป็นอย่างดี

4. หลักการมีส่วนร่วม จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทุกภาคส่วน ด้วยการเชิญชวนหรืออรณรงค์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประกาศเสียงตามสาย การประชาสัมพันธ์ด้วยช่องทางต่าง ๆ รวมถึงการเปิดเวทีเสวนา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนรับรู้หน้าที่พลเมืองของตนเอง

5. หลักความรับผิดชอบ จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรใส่ใจต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจและจริงใจ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบให้เป็นไปตามเป้าหมายและพันธกิจขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะหน้าที่ความรับผิดชอบต่อ การดูแลและช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เพื่อให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. หลักความคุ้มค่า จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลมีการขยายการใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณะในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้สอดคล้องกับความเจริญของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้เทศบาลควรมีการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณะอย่างต่อเนื่อง ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานเพียงพอกับความต้องการของประชาชน รวมถึง ขยายการให้บริการด้านแสงสว่างไฟฟ้าสาธารณะในบริเวณถนน ตรอก ซอย อย่างทั่วถึง เพื่อให้ สอดคล้องกับความเจริญ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ พบว่า การศึกษาในส่วนของประเด็นความต้องการ และปัญหาของประชาชนยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ควรจะทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่ต้องการศึกษาอย่างครบถ้วน ทุกประเด็น

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี เพื่อนำผลการศึกษามาปรับใช้ ในการบริหารงานของเทศบาลต่อไป

3. ควรมีการศึกษาถึงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงานตามการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี เนื่องจากมีผลโดยตรงต่อ ความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กิตติ ปทุมแก้ว. (2529). ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรไทย.
- กิตติยา เสริมประโคน. (2552). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตาม
หลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัด
บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- โกวิท พวงงาม. (2550). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่นวิสัยทัศน์การกระจายอำนาจและ
การบริหารงานท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2542). จุดบอดบนทางสู่ธรรมาภิบาล บทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำเรียง ภาวิจิตร. (2536). สาธารณมิติ. กรุงเทพฯ: บริษัทสารมวลชนส่ง.
- จำลอง เงินดี. (2534). จิตวิทาสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2549). คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). การบริหารการปกครองที่โปร่งในด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- ทศพล พรหมนาร. (2553). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทศบาลตำบลบางทราย. (2556). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา. (พ.ศ. 2557-2561). ชลบุรี:
เทศบาลตำบลบางทราย.
- นวม สวงนทรัพย์. (2535). สารัตถจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นีออน กลิ่นรัตน์. (2525). จิตวิทยาเบื้องต้น. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญเกิด มรชัยภูมิ. (2552). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพบริการภายใต้โครงการ
หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของสถานีอนามัย: ศึกษาเฉพาะกรณีอนามัยสักขี
อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2534). *สถิติวิจัย*. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น. การพิมพ์.
- บุญบง ชัยเจริญวัฒน์. (2546). *ตัวชี้วัดธรรมภิบาล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2540). *ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประเวศ วะสี. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ประเวศ วะสี. (2550). *ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม (สังคมสันติประชาธรรม)*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2532). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา อินเตอร์เนชันแนล.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). *การวัดทัศนคติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรณิ ช เจนจิต. (2528). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2538). *พุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (ป.อ.ปยุตฺโต). (2550). *ธรรมบุญชีวิต*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- พิทยา สุนทรวิภาต. (2545). *การนำหลักธรรมมาภิบาลมาประยุกต์ใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบล*. ม.ป.ท.
- โยธิน ศันสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน. (2539). *จิตวิทยาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รัชณี พิทักษ์ญาติ. (2546). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียน อำเภอเมืองชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- วรญา จตุพัฒน์รังสี. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบธรรมภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.

- วิภาดา สุขโสภี. (2555). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยทองสุข.
- วิมลรัตน์ สุทธิดี. (2552). *ความคิดเห็นของพนักงาน และพนักงานจ้างเทศบาลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศศิธร นกทรัพย์. (2555). *ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยทองสุข.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภรณ์, ชวลิต ประภวานนท์ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สงวน คำรศ. (2551). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส ค้วงสุวรรณ และ จูดีพงษ์ ธรรมานุสรณ์. (2522). *จิตวิทยาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: ชัยศิริการพิมพ์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2529). *ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สถาบันพระปกเกล้า (2549). *ทศวรรษ: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สิริพัฒน์ ลากจิตร. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจริต นิมิตกุล. (2543). *การบริหารจัดการที่ดี*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สุชา จันทน์เอม. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สุทธิพร บุญส่ง. (2550). *คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- สุโท เจริญสุข. (2535). *หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์*. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- อภิชาติ โชติชัชวาลกุล. (2550). *หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารงานส่วนตำบลกรณีศึกษาในเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี*. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรพินท์ สพโชคชัย. (2541). *สังคมเสถียรภาพและกลไกประชารัฐที่ดี*. รายงานที่ดีอาร์ไอ, 20, (มกราคม), 2.
- อรวรรณ เจริญรัตน์. (2554). *ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Freeman, L. (1995). *Organization behavioral* (7th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Good, M. L. (2006). *Integrating the individual and the organization*. New York: Wiley.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale reading*. New York: Wiley & Son.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี

41-50 ปี

20-30 ปี

51-60 ปี

31-40 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

โสด

หม้าย

สมรส

หย่า

4. อาชีพ

รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

ผู้ประกอบการ/ เจ้าของธุรกิจ

เกษตรกร/ ประมง

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

พนักงานบริษัทเอกชน

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท/ เดือน

20,001-30,000 บาท/ เดือน

5,000-10,000 บาท/ เดือน

30,001 บาท/ เดือนขึ้นไป

10,001-20,000 บาท/ เดือน

6. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

อนุปริญญา/ ปวส.

มัธยมศึกษาตอนต้น

ปริญญาตรี

มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
หลักนิติธรรม 1. เทศบาลมีการปรับปรุงเทศบัญญัติและกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน				
2. เทศบาลมีการปรับมาตรฐานการให้บริการสาธารณะให้สูงขึ้น เพื่อประโยชน์ของประชาชน				
3. เทศบาลมีการพัฒนากฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาชุมชน				
หลักคุณธรรม 1. เทศบาลจัดให้มีบริการสาธารณะ โดยคำนึงถึงความเดือดร้อนจำเป็นของประชาชนทุกภาคส่วน				
2. เทศบาลให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกับคนในทุกระดับชั้น				
3. เทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น				
4. เทศบาลจัดให้มีการบริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ในทุกระดับชั้น				
หลักความโปร่งใส 1. เทศบาลมีการเผยแพร่ข้อมูลในการดำเนินงานของเทศบาลตามหลักการบริหารงานด้วยความโปร่งใส				

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
2. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบแผนงาน, โครงการต่าง ๆ และการใช้ งบประมาณได้				
3. เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารราชการ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง ประชาชน สามารถสอบถามและตรวจสอบข้อมูลได้				
4. เทศบาลมีการส่งเสริมกระบวนการจัดซื้อ- จัดจ้าง ด้วยความโปร่งใส ประชาชนสามารถ ตรวจสอบได้				
5. เทศบาลมีการส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ ประชาชนทั่วทั้ง ร้อยเรียน โดยมีศูนย์รับเรื่องราว ร้องทุกข์				
6. เทศบาลมีการจัดเก็บภาษีและจัดทำงบประมาณ อย่างถูกต้อง ประชาชนสามารถตรวจสอบได้				
หลักการมีส่วนร่วม				
1. เทศบาลมีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนและ องค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น				
2. เทศบาลมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชน				
3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลงานของเทศบาล				
4. เทศบาลมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาล ทั้งในรูปแบบของ กรรมการชุมชนและประชาคมทุกระดับ				

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
5. เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มี ผลกระทบต่อชุมชน				
หลักความรับผิดชอบ				
1. เทศบาลมีการส่งเสริมการให้ความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน				
2. เทศบาลมีการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชน				
3. เทศบาลมีการนำโครงการ กิจกรรม หรือ แผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็น รูปธรรม				
4. เทศบาลมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น				
5. เทศบาลมีการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ ผู้ได้รับความเดือดร้อนในท้องถิ่น				
6. เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและ ชุมชน				
หลักความคุ้มค่า				
1. เทศบาลมีการขยายการใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณะในพื้นที่ของเขตเทศบาลให้สอดคล้อง กับความเจริญของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ				
2. เทศบาลมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม				
3. เทศบาลมีการปรับปรุงระบบการให้บริการด้าน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการแก่ประชาชน ด้วยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ				

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
4. เทศบาลมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบ การจัดเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาล อย่างมีประสิทธิภาพ				
5. เทศบาลรณรงค์การประหยัดพลังงานภายใน เขตเทศบาล เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้ พลังงานอย่างสูงสุด				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม